

PEDAGOĢIJAS UN SOCIĀLĀ DARBA FAKULTĀTE

Studiju virziena
IZGLĪTĪBA UN PEDAGOĢIJA

**Augstākās profesionālās izglītības bakalaura līmeņa studiju programmas
LOGOPĒDIJA**

LICENCĒŠANAS ZIŅOJUMS

Studiju virziens akreditēts līdz 2023. gada 31. decembrim

Studiju virziena vadītāja Mg.sc.educ. Gundega Tomele

APSTIPRINĀTS

Liepājas Universitātes Senātā 25.11.2019.

Senāta lēmums Nr. 5

APSTIPRINĀTS

Liepājas Universitātes Studiju padomē 11.06.2019.

Protokola Nr. 11

APSTIPRINĀTS

PSDF fakultātes domē 17.04.2019.

Protokola Nr. 12

Liepāja 2020

SATURA RĀDĪTĀJS

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	3
1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība LiepU stratēģijai un studiju virzienam	3
1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums	14
1.3. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē.....	19
1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvas	23
II. Resursi un nodrošinājums.....	27
2.1. Studiju bāze	27
2.2. Informatīvais un metodiskais nodrošinājums	28
2.3. Finansiālā bāze.....	30
2.4. Materiāltehniskā bāze	33
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	37
3.1. Studiju programmas saturs	37
3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms.....	41
3.3. Studējošo prakses nodrošinājums	44
3.4. Studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēma	46
3.5. Ieinteresēto pušu iesaiste studiju programmas pilnveidē.....	48
IV. Mācībspēki	50
4.1. Mācībspēku atlases kritēriji.....	50
4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām	52
4.3. Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana	54
V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.
V. Pielikumu saraksts	56

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība LiepU stratēģijai un studiju virzienam

Liepājas Universitāte (iepriekš Liepājas Pedagoģiskais institūts, Liepājas Pedagoģijas akadēmija) ir vēsturiski pirmā augstskola Latvijā, kurā tika īstenota logopēdijas speciālistu izglītošana. Līdz ar to laika posmā no 1962. gada līdz šodienai ir iegūta nozīmīga pieredze gan studiju programmas satura veidošanā, gan tās īstenošanā, gan studiju programmas pilnveidē, kā arī ir notikušas būtiskas izmaiņas materiāli tehnisko resursu nodrošināšanā un profesionālu mācībspēku piesaistē. Sākotnēji logopēdijas speciālistu izglītošana tāpat kā daudzviet pasaulē tika integrēta citu pedagoģijas jomu (pirmsskolas izglītība, sākumskolas izglītība, speciālā izglītība) programmu ietvaros. Līdz ar to studiju rezultāti primāri bija atbilstoši pamata programmas plānotajiem rezultātiem, bet logopēdijai – sekundāri. Tajā pašā laikā pirmsskolas izglītības iestādēs un skolās pieauga izglītojamo skaits ar runas un valodas traucējumiem, traucējumu formas kļuva komplicētākas un ar izteiktāku traucējuma smaguma pakāpi. Izglītības speciālistu zināšanas logopēdijas jomā, kas tika iegūtas integrētu studiju, nepilna laika studiju vai tālākizglītības formā, kļuva nepietiekamas un neatbilstošas aktuālajai situācijai Latvijas pirmsskolas, sākumskolas un speciālajā izglītībā.

Nozīmīgas izmaiņas topošo logopēdu izglītošanā tika veiktas 1998. gadā, kad Liepājas Pedagoģijas akadēmijā (tagad – Liepājas Universitātē) tika izveidota Latvijā pirmā profesionālā studiju programma logopēdijā. Šajā studiju programmā tika uzņemti studenti ar augstāko izglītību pedagoģijā vai ārstniecībā, un tā tika īstenota nepilna laika studiju formā (3 gadi). 2006. gadā studiju programma “Logopēdija” tika pārveidota kā pilna laika studiju programma.

No 2011. gada studiju programma nodrošina profesionālā bakalaura grāda logopēdijā ieguvu. Liepājas Universitātes (turpmāk tekstā LiepU) otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programma “Logopēdija” ir vienīgā bakalaura programma Latvijā, kas dod iespēju iegūt profesionālo bakalaura grādu logopēdijā un skolotāja logopēda kvalifikāciju.

2013. gadā studiju programma “Logopēdija” tika iekļauta studiju virzienā “Izglītība, pedagoģija un sports”.

2018. gadā tika uzsākta jaunas programmas izveide atbilstoši Informatīvā ziņojuma “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošās skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” (18.12.2017., izskatīts MK 09.01.2018.)¹ un SAM projekta “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana LiepU” (Nr. 8.2.1.0/18/I/002) mērķiem un uzdevumiem. Projekta ietvaros ir izstrādāta jauna studiju programma “Logopēdija”, ievērojot gan jaunākās tendences izglītības telpā Latvijā un Eiropas Savienībā, gan Eiropas logopēdu asociācijas (turpmāk tekstā CPLOL²) un Latvijas logopēdu asociācijas (turpmāk tekstā LLA) definētās vadlīnijas logopēdijas speciālistu izglītībā:

¹ https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMinfozinoj_14112017_skolotaju_izglitiba.pdf

² Comité Permanent de Liaison des Orthophonistes- Logopèdes de l'Union Européenne/ Standing Liaison Committee of E.U. Speech and language therapists and logopedists

- logopēdijas, izglītības, medicīnas, lingvistikas un citu ar logopēdijas jomu saistītu zinātņu vienotība;
- teorijas un prakses vienotība;
- studiju un uz pierādījumiem balstītas zinātniskās pētniecības logopēdijā vienotība;
- mūsdienīga un logopēdijas speciālista profesionālajai kompetencei atbilstoša izglītība runas, valodas, komunikācijas un orofaringeālās funkcijas novērtēšanas, traucējumu diagnosticēšanas, korekcijas un profilakses kontekstā.

Studiju programmas izstrādi un īstenošanu reglamentējošie dokumenti

Jaunās programmas “Logopēdija” izstrādē ir ievērotas:

- Informatīvā ziņojuma “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā”;
- SAM projekta “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana LiepU” (Nr. 8.2.1.0/18/I/002) vadlīnijas;
- projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” (“Skola 2030”)³ logopēdijas jomai piemērojamās vadlīnijas;
- CPLOL logopēdu pamatzglītības standarts “Revision of the Minimum Standard for Initial Education.”⁴

Studiju programma “Logopēdija” ir izstrādāta saskaņā ar LR Izglītības likumu, LR Augstskolu likumu, Latvijas Republikas MK noteikumiem Nr. 512 (“Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartu”), Latvijas Republikas izglītības klasifikatoru, Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūru (LKI) 6. līmeņa prasībām, Liepājas Universitātes Satversmi un citiem studiju reglamentējošiem dokumentiem:

- LiepU Stratēģijai 2016.–2020. gadam;
- LiepU Zinātniskās darbības stratēģijai 2016.–2020. gadam;
- Liepājas Universitātes Pedagogu izglītības attīstības plānu 2018.–2023. gadam;
- Liepājas Universitātes studiju virziena “Izglītība, pedagogija, sports” koncepciju.

Studiju programma “Logopēdija” īsteno logopēdijas speciālistu izglītošanu studiju virzienā “Izglītība, pedagogija un sports” skolotāju izglītošanas sistēmā, vienotībā ar pētniecības un zinātnes attīstību, ko nosaka LiepU Stratēģija 2016.–2020. gadam (apstiprināta LiepU Senāta sēdē 2016. gada 20. jūnija sēdē, protokols Nr.11)⁵. Tā nosaka gan AII attīstību kopumā, gan prioritātes studiju virzienu un tajos iekļauto studiju programmu attīstībā. Studiju

³ <https://www.skola2030.lv/par-projektu>

⁴ http://cplol.eu/images/Documents/education/Revised_Min_Standards_2007_1a.pdf

⁵ https://www.liepu.lv/uploads/files/LiepU_strategija_2020_majas%20lapai.pdf

programma “Logopēdija” ir viena no LiepU prioritātes studiju programmām – tās izstrāde un īstenošana atbilst LiepU Zinātniskās darbības stratēģijā 2016.–2020. gadam definētajām pētniecības jomām stratēģiskās specializācijas potenciāla nostiprināšanai. Studiju programmas “Logopēdija” attīstībā un īstenošanā tiek ievēroti LiepU stratēģiskie mērķi, kas nodrošina starptautiski atzītu augstāko izglītību, attīsta zinātni un pētījumus izglītības zinātnē un pakalpojumos.

Eiropas Komisijas 2018. gada priekšlikums “Padomes ieteikums par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu”⁶ akcentē iekļaujošas izglītības nodrošināšanu visiem izglītojamajiem, sākot no agrīna vecuma. Arī LiepU stratēģiskajos mērķos ir uzsvērtā iekļaujošas izglītības loma un nepieciešamība izglītēt speciālistus, kas to spēs īstenot praksē. Studiju programmas “Logopēdija” īstenošana un logopēdijas jomas speciālistu izglītošana veicinās iekļaujošas izglītības kultūras, politikas un prakses veidošanu, kā arī palīdzēs nodrošināt kompetencēs balstītas pirmsskolas un pamatizglītības apguvi izglītības iestādēs, jo valodas kompetence ir viena no pamata kompetencēm, kas nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences apguvi visās mācību jomās.

Studiju programmas “Logopēdija” mērķi, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti

Studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir saskaņoti ar CPLOL logopēdu pamatizglītības standartu, ar LLA izstrādāto Skolotāja logopēda amata aprakstu (saskaņots IZM 06.09.2016.)⁷, ar šobrīd izstrādes procesā esošo profesijas standartu “Logopēds” (ESF projekts “Labākas pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē”, Nr.8.2.3.0/18/A/017), un daļēji ar profesijas standartu “Skolotājs”.

Studiju programmas mērķi

1. Izglītēt kvalificētus speciālistus, kas ir konkurētspējīgi Latvijas un Eiropas darba tirgū un spēj veikt logopēdisko darbu ar jebkura vecuma personām, kurām ir dažādas patoģenēzes runas, valodas, komunikācijas vai orofaringeālās funkcijas traucējumi – novērtēt, diagnosticēt, veikt traucējumu korekciju, izvērtēt korekcijas gaitu un rezultātus atbilstoši logopēda profesionālajai kompetencei vispārējās un speciālās izglītības iestādēs kā skolotājam logopēdam, veselības un sociālās aprūpes iestādēs kā ārstniecības atbalsta personai, kā arī privātpraksēs.
2. Nodrošināt zināšanu, prasmju un kompetences kopuma apguvi, kas nepieciešams logopēda profesionālās darbības veikšanai, kā arī iespēju iegūt zināšanas sekmīgas tālākizglītības un zinātniski pētnieciskās darbības īstenošanai atbilstoši profesionālā bakalaura logopēdijā grādam un skolotāja logopēda kvalifikācijai.
3. Sniegt atbalstu studentu personības pašrealizācijai, profesionālās identitātes attīstībai un izpratnei par logopēda profesijas vietu plašākā sociālā kontekstā.

---

⁶ Eiropas Komisija (2018). Priekšlikums “PADOMES IETEIKUMS par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu”. COM(2018) 23 final

⁷ http://logopedi.lv/faili/faili/2016/logopeda%20amata%20apraksts_05%2009%2016.pdf

Programmas mērķi tiek sasniegti, teorētiski un praktiski apgūstot studiju plānā paredzētos studiju kursus un sasniedzot tajos plānotos rezultātus, izpildot logopēdisko prakšu uzdevumus, izstrādājot studiju darbus dažādās logopēdijas jomās, izstrādājot un aizstāvēt bakalaura darbu logopēdijā, nokārtojot kvalifikācijas eksāmenu logopēdijā, kā arī studentiem aktīvi iesaistoties zinātniskajā pētniecībā un radošajās aktivitātēs ārpus tiešā studiju darba studiju programmas ietvaros.

Studiju programmas uzdevumi

1. Apgūt zināšanas logopēdijā, izglītības zinātnēs, medicīnā, psiholoģijā, lingvistikā un citās ar logopēdijas jomu saistītās zinātnēs indivīda un sabiedrības mijiedarbības, kā arī klientu personības attīstības izpratnes kontekstā.
2. Apgūt runas, valodas, komunikācijas un orofaringeālās funkcijas novērtēšanai, traucējumu diagnosticēšanai, korekcijas procesa plānošanai, realizācijai un izvērtēšanai, kā arī traucējumu profilakses darbam nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetences kopumu.
3. Īstenot teorētisko zināšanu un to praktiskās realizācijas vienotību logopēdijas tehnoloģiju, metožu un paņēmienu apgūvē, sekmējot profesionālās specializācijas kursus apgūto zināšanu, prasmju un kompetences efektīvu pielietojumu.
4. Nodrošināt studentu zinātniski pētnieciskās darbības izaugsmi un uz pierādījumiem balstītas zinātniskās pētniecības logopēdijā attīstību, integrējot starpdisciplināras teorētiskās nostādnes un praksē gūtās atziņas.
5. Veicināt patstāvīgas, atbildīgas, radošas un sadarbībai atvērtas personības attīstību.
6. Veicināt mācīšanās un profesionālās darbības pašanalīzes, pašvērtēšanas un pašrefleksijas attīstību, kas nepieciešamas profesionālās kompetences pilnveidošanai mūžizglītības kontekstā.

Studiju programmā definētie uzdevumi nosaka un pamato studiju kursu izvēli programmas īstenošanas gaitā, kas tiks apgūti secīgos moduļos/tematiskās grupās – “Logopēdijas pamatjautājumi” (1., 2. semestris), “Bērnu logopēdija” (3., 4. semestris, atsevišķi studiju kursi 5., 6. semestrī), “Audioloģija un balss traucējumi” (4. semestris), “Skolas logopēdija” (5. semestris), “Kompleksi funkciju traucējumi” (6. semestris), “Klīniskā logopēdija” (7. semestris), “Noslēguma modulis logopēdijā” (8. semestris). Katrā modulī/tematiskajā grupā ir iekļauta tam saturiski atbilstoša logopēdiskā prakse. Noslēguma modulī ir iekļauti noslēguma prakse, bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana, kvalifikācijas eksāmens logopēdijā. Līdz ar to studenti studiju procesā apgūs pamatzināšanas tajās medicīnas, lingvistikas, pedagogijas, psiholoģijas un citās zinātņu jomās, kas ir tieši vai pakārtoti saistītas ar logopēdijas zinātni, kā arī specifiskas zināšanas logopēdijas teorētiskajos un praktiskajosursos – tiks apgūtas logopēdiskā darba tehnoloģiju, metožu un paņēmienu lietošanas prasmes, strādājot ar visu vecumu klientiem, kuriem ir dažādi runas, valodas, komunikācijas vai orofaringeālās funkcijas traucējumi. Studentiem būs izveidojusies atbildīga attieksme pret personu ar runas, valodas, komunikācijas vai orofaringeālās funkcijas

traucējumiem, viņa individuālo potenciālu, dzīves kvalitātes uzlabošanas iespējām, attīstības, mācīšanās un personības izaugsmes vajadzībām un vietu sabiedrībā.

Studiju procesā studenti:

- 1) savstarpēji sadarbojas, realizējot praktiskās un teorētiskās pētniecības pieredzes apmaiņu gan studiju kursu praktisko nodarbību un semināru laikā, gan studiju programmas logopēdiskās prakses un studiju darbu aizstāvēšanas konferencēs;
- 2) veic zinātnisko pētniecību logopēdijas jomā LiepU PSDF Logopēdijas centrā un Runas un balss izpētes laboratorijā vai ar logopēdiju saistītās jomās LiepU mācībspēku vadībā;
- 3) piedalās LiepU PSDF Logopēdijas centra zinātniski praktiskajos semināros, kā arī pilsētas, reģiona, valsts un starptautiska līmeņa semināros un konferencēs;
- 4) atbalsta LiepU radošās aktivitātes, izstrādājot logopēdiskās korekcijas un/vai valodas attīstīšanas didaktiskos materiālus dalībai LiepU PSDF Logopēdijas centra ikgadējās izstādēs LiepU Studentu zinātnes un radošuma dienu ietvaros, kā arī piedaloties LiepU mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos;
- 5) iesaistās sociālās aktivitātēs, sniedzot logopēdisko palīdzību pirmsskolas un skolas vecuma bērniem studiju kursu docētāju vadībā studiju kursu īstenošanas laikā, kā arī piedaloties LiepU Studentu padomes darbībā.

Pēc studiju programmas apguves absolventiem ir jābūt gataviem patstāvīgi veikt ar logopēda profesionālo darbību saistītos pienākumus – novērtēšanu, traucējumu diagnostiku, korekciju, korekcijas norises un rezultātu izvērtēšanu, konsultēšanu, profilaksi. Studiju programmas absolventiem ir jāprot plānot, organizēt un īstenot logopēdisko darbu atbilstoši logopēda profesionālajai kompetencei, un jā rūpējas par profesijas prestižu, ievērojot profesijas standarta un profesionālās ētikas normas, kā arī aktīvi jāiesaistās jaunu programmu, metožu un korekcijas tehniku ieviešanā atbilstoši izglītības, ārstniecības un sociālās vides vajadzībām, jāturpina profesionālās identitātes attīstība mūžizglītības kontekstā.

Studiju programmas sasniedzamie studiju rezultāti

Mērķu un uzdevumu izpildes pārbaudāmība atspoguļojas studiju rezultātos, apliecinot studējošā apgūto kompetenci. Studiju programmā paredzētie rezultāti ir formulēti zināšanu, prasmju un kompetences formā un tie ir atbilstoši iegūstamajai profesionālajai kvalifikācijai.

Zināšanas:

- 1) izprot logopēdijas, izglītības zinātņu, medicīnas, psiholoģijas, lingvistikas u. c. ar logopēdijas jomu saistīto zinātņu nozaru pamatjēdzienus, teorētiskās un praktiskās nostādnes, kas nepieciešamas logopēda profesijas pamatuzdevumu un pienākumu veikšanai;
- 2) izprot izglītības, korekcijas, rehabilitācijas procesa plānošanas un īstenošanas principus, to lietošanas iespējas logopēda profesionālajā darbībā izglītības, veselības un sociālās aprūpes jomās;

- 3) pārzina logopēdiskās tehnoloģijas, IT, runas, valodas, komunikācijas un orofaringeālās funkcijas novērtēšanas, traucējumu diagnosticēšanas, korekcijas un rezultātu izvērtēšanas metodes;
- 4) pārzina latviešu valodas mācību jomas saturu, metodiku, sasniedzamās kompetences, caurviju un kompetenču pieeju;
- 5) pārzina logopēda profesionālās darbības pašanalīzes, pašvērtēšanas un pašrefleksijas paņēmienus, kas nepieciešamas profesionālās kompetences pilnveidošanai.

Prasmes:

- 1) prot patstāvīgi, mērķtiecīgi un atbildīgi plānot, organizēt, īstenot un izvērtēt runas, valodas, komunikācijas, orofaringeālās funkcijas traucējumu profilakses, novērtēšanas, diagnosticēšanas un korekcijas procesu dažādās profesionālajās vidēs;
- 2) prot profesionāli un atbildīgi lietot dažādas logopēdiskās tehnoloģijas, IT, novērtēšanas, diagnosticēšanas, korekcijas un tās rezultātu izvērtēšanas metodes un paņēmienus;
- 3) prot izstrādāt/aizpildīt logopēdisko dokumentāciju, formulēt atzinumus, izstrādāt novērtēšanas un progresu ziņojumus;
- 4) analizē un risina aktuālus problēmjautājumus patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem, saistīto nozaru speciālistiem, izglītojamā, pacienta vai klienta piederīgajiem, lai nodrošinātu pozitīvu mijiedarbību dažādās sociālās vidēs;
- 5) logopēdiskās korekcijas procesā ievēro izglītojamā, pacienta vai klienta individuālo potenciālu, dzīves kvalitātes uzlabošanas iespējas, attīstības, mācīšanās un personības izaugsmes vajadzības;
- 6) prot patstāvīgi strukturēt un virzīt savu mācīšanos, analizēt savu darbību, lai profesionāli pilnveidotos.

Kompetence:

- 1) pārzina un spēj analizēt logopēdijas, izglītības zinātņu, medicīnas, psiholoģijas, lingvistikas u. c. ar logopēdijas jomu saistīto zinātņu nozaru pamatnostādnes, spēj tās integrēt logopēda profesionālajā darbībā;
- 2) spēj veikt patstāvīgu, mērķtiecīgu un atbildīgu logopēdiskās darbības plānošanu, organizēšanu, īstenošanu un izvērtēšanu indivīda izglītības, veselības vai sociālās aprūpes procesa uzlabošanai, atbilstoši sociālajām vajadzībām, inovācijām logopēdijas, izglītības, medicīnas u. c. zinātņu nozaru attīstībā un aktuālām prakses vajadzībām;
- 3) spēj patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem un citu nozaru speciālistiem izvērtēt izglītojamā, pacienta vai klienta korekcijas darba rezultātus, sasniegumus un izaugsmi, un sniegt nepieciešamo atbalstu mācīšanās un sociālās funkcionēšanas uzlabošanai;

- 4) ievēro profesionālās darbības juridiskos un ētiskos pamatprincipus, valsts, civilās un vides aizsardzības u. c. normatīvos aktus;
- 5) apzinās un spēj kritiski izvērtēt savu pieredzi un darbību, stratēģiski īstenot savu profesionālās darbības pilnveidi;
- 6) spēj īstenot pētniecību logopēdijas inovatīvu jomu attīstīšanā, iesaistās izglītības, veselības vai sociālās aprūpes institūcijas pilnveidē un attīstības plānošanā, izprot savas profesijas vietu plašākā sociālā kontekstā.

Plānoto studiju rezultātu sasniegšanai un sasaiste ar studiju programmā plānotajiem studiju kursiem skatāma studiju kursu kartēšanas tabulā (skatīt 8. pielikumu).

Studiju programmas “Logopēdija” izvirzīto mērķu, uzdevumu un definēto studiju rezultātu sasniegšanu nodrošina studiju programmas saturs. Studiju programmas saturs tiek realizēts 49 studijuursos, 7 logopēdiskajās praksēs, bakalaura darba izstrādē un aizstāvēšanā, kvalifikācijas eksāmenā. Projekta “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana LiepU” (Nr. 8.2.1.0/18/I/002) ietvaros, sadarbojoties ekspertiem no Latvijas Universitātes (Ilze Vilka), Daugavpils Universitātes (Svetlana Polkovņikova), Liepājas Universitātes (Māra Domiceviča, Zane Tumševica, Gundega Tomele), tika izveidots jauns studiju programmas “Logopēdija” tipveida plāns, izveidoti jauni studiju kursi un izstrādāts to saturs, lai tie atbilstu projekta mērķiem un uzdevumiem par studiju programmu fragmentācijas mazināšanu. Tā rezultātā studiju kursu skaits ir samazinājies par 19 kursiem jeb 28%, kā arī studiju kursi 18 KP apjomā tiks apgūti kopā ar studiju virziena “Izglītība un pedagoģija” studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” un “Sākumizglītības skolotājs” studentiem.

Studiju kursu apraksti ir sagatavoti atbilstoši KVS S-7-1 (13.05.2019., 9. versija) veidlapai.

Uzņemšanas nosacījumi

Studentu uzņemšana programmā notiek elektroniski konkursa kārtībā, pamatojoties uz centralizēto vidusskolas eksāmenu rezultātiem. Šo procesu reglamentē LiepU Senātā ik gadu apstiprinātie uzņemšanas noteikumi pilna laika un nepilna laika studijām (2019. gadā – “LiepU uzņemšanas prasības un kritēriji augstākā līmeņa studiju programmās 2019./2020. akadēmiskajā gadā”, LiepU rīkojums LiepU Senāta 2018. gada 29. oktobra sēdē, protokols Nr.4) 8. Uzņemamo studentu budžeta un maksas vietu skaitu katru gadu apstiprina LiepU Senāts.

Uzņemšanas nosacījumi: vidējā izglītība

Uzņemšanas pamatkritēriji būs vienoti visām jaunajām LiepU studiju programmām studiju virzienā “Izglītība un pedagoģija”:

---

⁸ <https://www.liepu.lv/lv/37/uznemsanas-noteikumi>

- sekmīgas vidējās izglītības atestāta gada atzīmes visos mācību priekšmetos ar vidējo atzīmi ne zemāku par 7 ballēm (ja vidējā atzīme ir zemāka par 7 ballēm, ir iespēja kārtot pārbaudījumu – pārrunas);
- **vidējais vērtējums CE latviešu valodā, matemātikā, svešvalodā vai STIP svešvalodā** (personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību līdz 2004. gadam (neieskaitot), kā arī personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību ārvalstīs vai personām ar īpašām vajadzībām: a) gala atzīme latviešu valodā un literatūrā, b) gala atzīme matemātikā, c) gala atzīme svešvalodā/vai STIP svešvalodā);
- **iestājpārbaudījums** – mutisks un rakstisks.

Kopējais vērtējums veidojas no sekmīgas vidējās izglītības atestāta atzīmes visos mācību priekšmetos (25 %), vērtējumiem CE (25 %) un iestājpārbaudījuma vērtējuma (50 %). Saistībā ar studiju programmas “Logopēdija” specifiku iestājpārbaudījumā tiek vērtēta arī reflektantu runas un valodas (mutvārdu un rakstu) prasmi atbilstība logopēda profesionālās kompetences apguvei. Iestājpārbaudījums notiek tematiskas esejas un pārrunu formā.

Priekšrocības – *iespējams iegūt papildu 3 punktus:*

- vērtējums CE bioloģijā (1 punkts);
- rekomendācijas un/vai apliecinājumi par iepriekšējo pieredzi pedagoģiskajā, veselības vai sociālās aprūpes darbā (piemēram, darbs bērnu un jauniešu nometnēs, svētdienas skolā; auklītes vai asistenta darbs u. c.) un brīvprātīgo darbu (piemēram, dalība jauniešu NVO, interešu izglītībā, dažādu nometņu, kursu, semināru organizēšanā un/vai īstenošanā u. c.) (1 punkts);
- dalība Latvijas valsts vai reģiona skolēnu zinātniskās pētniecības konferencēs un olimpiādēs (1 punkts).

Pārbaudījums – pārrunas (mutisks pārbaudījums reflektantiem, kuriem vidējā atzīme ir zemāka par 7 ballēm). Pārbaudījums nokārtots, ja saņemti vismaz 7 punkti.

Kritēriji reflektanta pieredzes un komunikācijas prasmi novērtēšanai (maksimālais punktu skaits – 10):

- 1) logopēda profesijas izvēles pamatojums (profesionālās karjeras mērķa izvirzīšana un pamatojums) (skatīt 1. tabulā);

1. tabula

Logopēda profesijas izvēles pamatojuma vērtēšanas kritēriji

4 punkti	3 punkti	2 punkti	1 punkts
Ir izvirzīti un argumentēti profesionālās karjeras mērķi	Ir izvirzīti profesionālās karjeras mērķi un daļēji argumentēti	Vispārīgs profesionālās karjeras mērķu raksturojums un pamatojums	Nav konkrētizēti profesionālās karjeras mērķi un sniegts argumentēts pamatojums

- 2) sadarbības un līderības pieredze (skatīt 2. tabulu);

2. tabula

Sadarbības un līderības pieredzes vērtēšanas kritēriji

3 punkti	2 punkti	1 punkts
Ir skaidri argumentēts sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums	Ir daļēji argumentēts sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums	Nav prasmes argumentēt savu pieredzi sadarbības un līderības jomās

3) saskarsmes, literārās valodas un pareizas runas prasmes (skatīt 3. tabulu)

3. tabula

Saskarsmes, literārās valodas un pareizas runas prasmju vērtēšanas kritēriji

3 punkti	2 punkti	1 punkts
Prot iekļauties sarunā, laba literārā valoda, loģiskas un strukturētas atbildes, ir pareiza runa	Iekļaujas sarunā, ir atsevišķas valodas stila kļūdas un daļēji strukturētas atbildes, ir nebūtiskas atkāpes no runas normām	Grūtības iekļauties sarunā, daudz valodas stila un runas kļūdas

Iestājpārbaudījuma vērtēšanas kritēriji (*visiem reflektantiem*):

- spēja orientēties un reflektēt par aktualitātēm izglītībā, veselības vai sociālajā aprūpē un ar to saistītajām norisēm sabiedrībā;
- profesionālā motivācija;
- spēja izteikties rakstiski un mutvārdos, pamatojot savu viedokli;
- optimāla runas un valodas lietojuma kompetence.

Rakstiskais iestājpārbaudījums tiek vērtēts 5 punktu sistēmā piecos pamatkritērijos (teksta saturs, forma, valodas stils, pareizrakstība un apjoms). Maksimālais kopējais punktu skaits – 25 punkti (skatīt 4. tabulu).

4. tabula

Rakstiskā iestājpārbaudījuma vērtēšanas kritēriji

Kritēriji/ punkti	Satura vērtēšanas kritēriji	Formas vērtēšanas kritēriji	Valodas stila vērtēšanas kritēriji	Pareizrakstības vērtēšanas kritēriji	Teksta apjoma vērtēšanas kritēriji
5	Tēma izprasta (teksta saturs atbilst tēmai), ir patstāvīgas domas (skaidra personīgā attieksme), argumentēti spriedumi (konkrēti piemēri, pamatojums).	Teksta izklāsts ir loģisks un strukturēts – ir ievērota teksta veidošanas uzbūve/plānojums (ievads, izklāsts, nobeigums).	Darbs uzrakstīts stilistiski pareizā valodā (lietots zinātniskais/lietišķo rakstu valodas stils).	Darbā nav ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu.	Vairāk kā 250 vārdi.
4	Tēma izprasta. Tekstā ir pausta personīgā attieksme/pieredze,	Teksta izklāsts ir loģisks un strukturēts – ir nebūtiskas novirzes	Darbs pārsvarā ir uzrakstīts stilistiski pareizā valodā, ir	Darbā ir dažas (1–4) ortogrāfijas un/vai	200–250 vārdi.

	ir argumentācija, bet viens no abiem kritērijiem ievērots daļēji.	teksta plānojumā (1 kritērijā).	atsevišķas valodas stila kļūdas (1–2).	interpunkcijas kļūdas.	
3	Tēma izprasta, bet satura izklāstā lietotas vispārīgas frāzes. Personīgā attieksme/pieredze pausta daļēji, argumentācija – daļēja. Tēmas sašaurinājums/paplašinājums.	Teksta izklāsts ir loģisks un pārsvarā strukturēts – ir novirzes teksta plānojumā (2 kritērijos).	Darbā ir vairākas valodas stila kļūdas (3–4).	Darbā ir vairākas (5–7) ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdas.	150–199 vārdi.
2	Tēma izprasta, bet satura izklāstā lietotas vispārīgas frāzes. Pausta pretrunīga personīgā attieksme, nav argumentācijas.	Tēmas izklāsts daļēji strukturēts – ir novirzes satura izklāsta secīgumā, plānojumā (3 kritērijos).	Darbā ir vairākas valodas stila kļūdas (5–7).	Darbā ir vairākas (8–10) ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdas.	100–149 vārdi.
1	Satura izklāsts neatbilst tēmai.	Teksta izklāsts nestrukturēts, haotisks (nav ievērota teksta uzbūve/plānojums).	Darbs ir uzrakstīts stilistiski sliktā valodā, ir grūti lasāms un uztverams.	Darbā ir daudz (11 un vairāk) ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu.	Līdz 100 vārdiem.

Mutiskā iestājpārbaudījuma (tēmas izklāsts un pamatojums mutvārdos) vērtēšanas kritēriji – prasme uzstāties un pamatot savu viedokli, prasme atbildēt uz jautājumiem, literārās valodas stils un runa. Maksimālais kopējais punktu skaits – 9. Lai studētu studiju programmā “Logopēdija”, ir nepieciešams augstākais vērtējums (3 punkti) kritērijā “literārās valodas stils un runa” (skatīt 5. tabulu).

5. tabula

Mutiskā iestājpārbaudījuma vērtēšanas kritēriji

Kritēriji/ punkti	Prasme uzstāties un pamatot savu viedokli	Prasme atbildēt uz jautājumiem	Literārā valodas stila un runas kvalitāte
3	Spēj pārliecinoši uzstāties un pamatot savu viedokli	Spēj iesaistīties sarunā un atbildēt uz jautājumiem	Laba literārā valoda un runa
2	Spēj uzstāties un daļēji pamato savu viedokli	Spēj iesaistīties sarunā, uz jautājumiem atbild daļēji	Novērojamas valodas stila kļūdas, runa pareiza
1	Nepārliecinoša uzstāšanās un sava viedokļa pamatošana	Apgrūtināta iesaistīšanās sarunā, uz jautājumiem atbild daļēji	Daudz valodas stila un runas kļūdu

Topošie studenti informāciju par iespējām studēt LiepU studiju programmā “Logopēdija” saņem augstskolas organizētajos informatīvajos pasākumos Liepājas Universitātē (piemēram, “Atvērto durvju diena”, “Roku rokā ar studentu”, “Ēnu diena”), Liepājas pilsētā un citviet valstī, LiepU mājas lapā⁹, kā arī komunicējot ar programmas studentiem un absolventiem gan privāti, gan sociālajos tīklos.

⁹ <https://www.liepu.lv/lv/651/pieteikšanas-pamatstudijam>

Profesionālā kvalifikācija un grāds

Pēc studijām studējošie iegūst *profesionālā bakalaura grādu logopēdijā un 5. līmeņa skolotāja logopēda kvalifikāciju*, kas dod tiesības programmas absolventiem uzsākt patstāvīgu darbu vispārējās un speciālās izglītības iestādēs, attīstības centros, privātpraksēs, kā arī strādāt veselības un sociālās aprūpes iestādēs kā ārstniecības atbalsta personai¹⁰. Studiju programmas “Logopēdija” apguve nodrošina absolventu profesionālo kompetenci, tās pilnveidi un, atbilstoši Lisabonas stratēģijas nostādnēm, sniedz absolventiem iespējas sekmīgi konkurēt darba tirgū. To nodrošina:

- 1) iegūstamais grāds un vienotais Eiropas diploma pielikums (*Diploma Supplement*), kas ir salīdzināms ar citu ES universitāšu radniecīgām studiju programmām;
- 2) pieņemtās kredītpunktu sistēmas pielīdzināšana ECTS sistēmai;
- 3) programmas satura atbilstība otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas prasībām, kuras izvirzītas Eiropas izglītības vienotai telpai un ir noteiktas arī Latvijā ar Latvijas Republikas MK noteikumiem Nr. 512 (“Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartu”);
- 4) programmas satura izstrāde un īstenošana atbilstoši MK noteikumiem Nr. 562 (Grozījumi MK 2008. gada 2. decembra noteikumos Nr. 990 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”)¹¹, Latvijas logopēdu asociācijas izveidotajam Skolotāja logopēda amata aprakstam (saskaņots IZM 06.09.2016.)¹², daļēji Skolotāja profesijas standartam, Eiropas logopēdu asociācijas logopēdu pamatizglītības standartam (“Revision of the Minimum Standard for Initial Education”)¹³ un apgūstamajām kompetencēm (“NetQues NQ SLT competences bey EQF”)¹⁴;
- 5) studiju programmas zinātniskās pētniecības materiāli tehniskās bāzes atbilstība mūsdienu prasībām (LiepU PSDF Logopēdijas centra Runas un balss izpētes laboratorija);
- 6) studiju procesa īstenošanā iesaistītie mācībspēki ar atbilstošu kompetenci ilgtspējīgas izglītības nodrošināšanā.

Studiju programmas absolventi var turpināt izglītību, studējot akadēmiskā vai profesionālā maģistra studiju programmās Liepājas Universitātē, kā arī citās Latvijas un ārvalstu augstskolās.

Studiju programmas “Logopēdija” mērķi, uzdevumi un studiju rezultāti nedublējās ar citām LiepU studiju programmām. LiepU ir vienīgā augstskola reģionā, kas izglīto kvalificētus logopēdijas speciālistus, un vienīgā augstskola Latvijā, kas piešķir bakalaura grādu logopēdijā un skolotāja logopēda kvalifikāciju.

¹⁰ persona, kurai nav tiesību nodarboties ar ārstniecību, bet kura ir tieši iesaistīta veselības aprūpes procesa nodrošināšanā

¹¹ <http://likumi.lv/doc.php?id=269074>

¹² http://logopedi.lv/faili/faili/2016/logopeda%20amata%20apraksts_05%2009%2016.pdf

¹³ http://www.cplol.eu/images/Documents/education/Revised_Min_Standards_2007_la.pdf

¹⁴ <http://www.netques.eu/wp-content/uploads/2013/09/ANNEX-IV-NetQues-NQ-SLT-competences-by-EQF.pdf>

Studiju programmas plānojums

Studiju programmas “Logopēdija” pilna (4 gadi) un nepilna laika (4 gadi un 6 mēneši) studiju procesā ir paredzēti logopēdijas nozares teorētiskie un profesionālās specializācijas studiju kursi, kas apskata visus runas, valodas, komunikācijas un orofaringeālās funkcijas traucējumu veidus, sniedz zināšanas un praktiskā darba iemaņas runas, valodas, komunikācijas, orofaringeālās funkcijas novērtēšanas metodēs un korekcijas darba pieejās.

Studiju programma tiek īstenota, ievērojot studiju semestru un tajos apgūstamo moduļu/tematiskā grupu (Logopēdijas pamatjautājumi, Bērnu logopēdija, Audioloģija un balss traucējumi, Skolas logopēdija, Kompleksi funkciju traucējumi, Klīniskā logopēdija, Noslēguma modulis logopēdijā) studiju kursu un prakšu pēctecību, tie ir savstarpēji vienoti un saskaņoti sasniedzamā zināšanu, prasmju un kompetences kopuma kontekstā. To apguves laikā tiek īstenota:

- caurviju pieeja jeb zināšanu un prasmju pārnese no viena studiju kursa uz otru;
- kompetenču pieeja jeb teorijas un prakses vienotība;
- studiju un uz pierādījumiem balstītas zinātniskās pētniecības logopēdijā vienotība.

Studiju kursu plānojums pa gadiem, pa semestriem, kredītpunktu apjoms ir skatāms studiju programmas “Logopēdija” tipveida plānā (skatīt 6. pielikumu). Tipveida plānā pārskatāmības nolūkā netiek norādīti studiju kursu moduļu/tematiskās grupas, bet tie tiek strikti ievēroti studiju procesā un prakšu organizācijā.

Elektroniskā saite uz Liepājas Universitātes stratēģiju:
<https://www.liepu.lv/lv/654/dokumenti>

1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums

Atbilstoši Informatīvajam ziņojumam “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā”, Liepājas Universitāte ir vadošā augstskola studiju programmas “Logopēdija” izstrādē un īstenošanā. No 2018. gada 1. septembra darbu uzsāka darba grupas “Logopēdija” vadītāja (G. Tomele), bet no 2018.gada 1.oktobra darba grupas eksperti (M. Domicēviča, S. Polkovņikova, Z. Tumševica, I. Vilka, A. Vindeče). Līdz ar to studiju programmas “Logopēdija” izstrādē piedalījās Liepājas Universitātes, Latvijas Universitātes, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas, Daugavpils Universitātes mācībspēki.

Saziņa, informācijas un viedokļu apmaiņa ar darba grupas ekspertiem notika regulāri un tika atspoguļota katra eksperta ikmēneša darba atskaitē – darba laika uzskaites tabelē/veidlapā. Saziņa ekspertu starpā un darba rezultātu iesniegšana pārsvarā ir notikusi attālinātā formā, izmantojot mūsdienu tehnoloģiju iespējas. SAM projekta “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana LiepU” (Nr. 8.2.1.0/18/I/002) LiepU darba grupas sanāksmes ir notikušas klātienē. To laikā ir notikusi viedokļu un pieredzes apmaiņa, plānoto uzdevumu izvirzīšana un sasniegto rezultātu apspriešana.

Līdz 2019. gada maijam ir notikuši divi klātienes semināri (15.10.2018., 25.04.2019.) ar darba grupas ekspertu, mācībspēku, darba devēju un nozares speciālistu līdzdalību. Semināru laikā ir apzināti darba devēju, jomas profesionāļu un ekspertu viedokļi par jaunās studiju programmas koncepciju un apkopoti ieteikumi turpmākai izstrādes gaitai. Savukārt semināru laikā Izglītības un zinātnes ministrijā (27.02.2019., 28.03.2019.) savus ieteikumus ir snieguši ESF projekta Nr. 8.3.1.1/16/I/002 “Kompetenču pieeja mācību saturā” eksperti un nodibinājuma “Iespējamā misija” eksperti.

Galvenie ieteikumi:

- programmas vispārīzglītojošo studiju kursu vienota apguve studiju virziena “Izglītība un pedagoģija” ietvaros;
- studiju kursu izstrāde atbilstoši inovācijām logopēdijas zinātnes attīstībā un Latvijas izglītības telpā;
- mazināt studiju kursu fragmentāciju studiju programmas “Logopēdija” ietvaros;
- ievērot teorijas un prakses vienotību;
- integrēt logopēda profesionālajai darbībai piemērojamās projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” vadlīnijas.

Kā konsultanti jaunās programmas izstrādē ir piedalījušies LiepU administrācija, LiepU PSDF mācībspēki, LLA, logopēdijas jomas profesionāļi no izglītības un veselības aprūpes iestādēm, privātpraksēm. 2018. gada 13. decembrī LiepU PSDF pilnsapulcē (protokols Nr.2) mācībspēki tika iepazīstināti ar bakalaura studiju programmas “Logopēdija” koncepciju un saturu. Tika analizēts un pamatots, kāpēc studiju programma “Logopēdija” nav integrējama citās studiju programmās. 2018. gada noslēgumā tika sagatavota prezentācija (darba grupas atskaite par paveikto laika periodā septembris – decembris), kas tika prezentēta attālinātajā seminārā 20.12.2018. Studiju programmas “Logopēdija” izstrāde ir apspriesta LiepU PSDF domē (17.04.2019., protokols Nr.12), LiepU Studiju padomē (11.06.2019., protokols Nr.11). LiepU informatīvajā seminārā (10.04.2019.) norisinājās diskusija ar LiepU administrāciju, fakultāšu dekāniem un mācībspēkiem par jauno studiju programmu izstrādi studiju virzienā “Izglītība un pedagoģija”. Ir saņemts pozitīvs IZM Konsultatīvās padomes atzinums (13.12.2019.).

Studiju programmas “Logopēdija” izstrādes procesā tika veiktas regulāras diskusijas ar LiepU bakalaura studiju programmas “Logopēdija” 1., 2., 3. un 4. kursa studentiem (39). Diskusijas no 2018. gada novembra līdz 2019. gada maijam tika veiktas studentu grupās (katram studiju kursam atsevišķi), lai noskaidrotu studentu viedokli par jaunās programmas saturu, apjomu, īstenošanas ilgumu un formu. Studentu viedoklis – lai arī līdzšinējā studiju programma ir kvalitatīva un sniedz konkurētspējīgu izglītību, tomēr ir nepieciešams turpināt pilnveidot studiju procesu un studiju programmas saturu atbilstoši jaunākajām tendencēm logopēdijas jomā Latvijā, Eiropā un pasaulē. Neviens no studentiem ne 2018. gada nogalē, ne 2019. gada pirmajā pusē rīkotajās grupu diskusijās nepiekrita viedoklim, ka studiju programmu “Logopēdija” varētu integrēt kā moduli citas izglītības programmas ietvaros. Studenti pauda viedokli, ka studiju programmas saturs ir specifisks, studiju process ir

intensīvs, mācībspēku prasības ir augstas, un līdz ar to nav iespējama kvalitatīva divu profesionālo kvalifikāciju apgūšana vienlaicīgi. Studenti ieteica samazināt vispārīzglītojošo studiju kursu skaitu, tos aizvietojo ar nozares teorētiskajiem un profesionālās specializācijas kursiem, kā arī palielinot logopēdisko praksi KP apjomu. Tomēr šis studentu viedoklis netika akceptēts, jo studiju procesā apgūstamajām zināšanām ir jābūt atbilstošām ne tikai logopēdijas, bet arī studiju virziena “Izglītība un pedagogija” vispārīgajiem mērķiem un uzdevumiem. Studentiem tika izskaidrota vispārīzglītojošo studiju kursu nozīme skolotāja logopēda profesionālās kvalifikācijas iegūšanā.

LiepU PSDF Logopēdijas centra 12. zinātniski praktiskā semināra (20.03.2019.) ietvaros tika veikta fokusdiskusija, kurā piedalījās studiju programmas studenti (38), mācībspēki (2), studiju programmas “Logopēdija” darba grupas vadītāja un LiepU ekspertes (2). Rezultāti apliecināja studentu pozitīvu attieksmi, izvērtējot izstrādātās studiju programmas “Logopēdija” koncepciju. Pozitīvi tika novērtēta studiju programmas mērķu, uzdevumu un sasniedzamo rezultātu atbilstība CPLOL logopēdu pamatizglītības standartam un CPLOL definētajām logopēda profesionālajām kompetencēm. Novērtējot studiju programmas unikalitāti, tika pausts viedoklis, ka LiepU studiju programma “Logopēdija” ir vienīga studiju programma Latvijā, kas sniedz vispusīgas zināšanas un prasmes darbam izglītības, veselības un sociālās aprūpes sistēmā, jo studiju programmas īstenošanas procesā tiek nodrošināta vispārīgo un specifisko logopēda profesijai nepieciešamo kompetenču apguve darbam agrīnās attīstības, bērnu, skolas un klīniskās logopēdijas jomās (balss traucējumi, orofaringeālās funkcijas traucējumi, audioloģija, iegūti runas un valodas traucējumi). Kā īpaši nozīmīgs faktors tika norādīta teorijas un prakses vienotības principa īstenošana studiju procesā, kā arī Runas un balss izpētes laboratorijas darbība, kas nodrošina iespēju attīstīt zinātnisko pētniecību logopēdijas jomā un uzlabot studentu izglītošanu atbilstoši CPLOL logopēdijas speciālistu izglītības standartam.

2018./2019. studiju gada ietvaros īpaša uzmanība tika veltīta logopēdisko praksi (7) praktiskajai īstenošanai, lai izpētītu šī procesa stiprās un vājās puses, lai uzlabotu praksi īstenošanu jaunajā programmā, un stiprinātu saikni ar logopēdisko praksi īstenošanas institūcijām Latvijā. Tā kā studiju programmas “Logopēdija” studentu prakses vietas aptver visu Latviju (Kurzemes, Zemgales, Latgales, Vidzemes reģioni un Rīga), tad saziņa ar prakses konsultantiem pārsvarā notika attālināti. Tika secināts, ka nozīmīgs faktors veiksmīgai prakses mērķu un uzdevumu īstenošanai, ir studenta motivācija apgūt zināšanas un tās integrēt praksē, kā arī studenta sadarbības un pielāgošanās spējām atrodoties dažādās prakses vietās. Būtisks prakses vadītāju atzinums – LiepU studiju programmas “Logopēdija” studenti ir zinoši un pietiekami kompetenti studiju praksi uzdevumu īstenošanai un izvirzīto mērķu sasniegšanai. Tādu pašu atzinumu pēc prakses sniedz arī studenti, kad tiek veikta pašrefleksija. Prakses konsultantu būtiskākie ieteikumi – pilnveidot uzturēšanās prasības programmā, turpināt studiju procesā īstenot teorijas un prakses vienotību, veikt aktīvāku saziņu starp LiepU prakses vadītāju un prakses konsultantiem institūcijās, nostiprināt sadarbību starp augstskolu un institūcijām, kas īsteno studentu praksi.

2019. gada pavasara semestrī praksi vadītāji tika aicināti piedalīties gan prakses aizstāvēšanas konferencēs (22.02.2019., 13.03.2019., 21.03.2019., 20.05.2019., 23.05.2019.),

gan LiepU PSDF LC 12. zinātniski praktiskajā seminārā (20.03.2019.) un sadarbībā ar Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldi un Liepājas pilsētas logopēdu metodisko apvienību LiepU PSDF LC organizētajā seminārā “Logopēdiskais darbs ar bērniem un pieaugušajiem autisma spektrā” (07.03.2019.), kā arī LiepU XVI starptautiskajā zinātniskajā konferencē “Valodu apguve: problēmas un perspektīva” (17.05.2019.). Konferences ietvaros Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes “Saulīte” logopēdes un studentu logopēdisko prakšu konsultantes B. Dzintare un L. Ronkaite sadarbībā ar LiepU studiju programmas “Logopēdija” direktori G. Tomeli organizēja un vadīja semināru – radošo darbnīcu “Logopēdisko tehnoloģiju, caurviju prasmju un kompetenču pieejas integrācija logopēdiskajās nodarbībās”, tādējādi gan teorētiski, gan praktiski tika prezentēta jaunā koncepcija logopēdisko nodarbību īstenošanā. Studenti, prakšu konsultanti un citi interesenti tika iesaistīti praktiskās aktivitātēs, lai varētu praksē nostiprināt konferencē gūtās teorētiskās atziņas. Būtiskākais atzinums: semināri – radošās darbnīcas ir mūsdienīga darba forma studentu izglītošanā un augstskolas mācībspēku, prakses konsultantu un logopēdijas profesionāļu savstarpējās saiknes stiprināšanā, un tā būtu biežāk jāintegrē studiju procesā kā viena no studiju formām.

Lai turpinātu veicināt sadarbību un informētu logopēdijas profesionāļus par aktualitātēm logopēdijas izglītības jomā un par jaunās studiju programmas izstrādes gaitu, darba grupas “Logopēdija” vadītāja un studiju programmas direktore G. Tomele piedalījās Liepājas logopēdu metodiskās apvienības rīkotajā seminārā PII “Delfīns” (10.04.2019.). Būtiskākās atziņas;

- izglītojamo skaits ar runas un valodas traucējumiem turpina pieaugt, traucējumu formas kļūst kompleksas un pakāpes kļūst smagākas;
- ne pirmsskolas izglītības iestādes, ne skolas nespēj nodrošināt pietiekami intensīvu logopēdisko palīdzību, jo logopēda slodzes apjoms izglītības iestādēs nav samērojams ar izglītojamo ar runas un valodas traucējumiem skaitu.

Secinājumi – logopēdijas speciālisti darba tirgū ir ļoti nepieciešami, ir nepieciešama mūsdienu prasībām atbilstoša topošo speciālistu apmācība, ir nepieciešams pārskatīt skolotāju logopēdu slodžu veidošanas principus izglītības iestādēs.

Studiju programmas īstenošana sadarbībā ar darba devējiem un nozares profesionāļiem ir daļa no kvalitātes nodrošināšanas būtiskām sastāvdaļām. Studiju programmas koncepcija ir orientēta uz darba vidē balstītām studijām (prakse, praktikumi) un uz praktisko nodarbību nozīmīgumu studiju procesā augstskolā (praktikumi, semināri, laboratorijas darbi u. c.). Par šādas pieejas nepieciešamību norādīja visi potenciālie darba devēji un jomas profesionāļi. Šāda pieeja topošajiem logopēdijas speciālistiem jau studiju laikā ļauj iepazīt logopēda darba specifiku. Darba devēji un nozares profesionālās organizācijas arī turpmāk tiks iesaistītas studiju programmas pilnveidē, ņemot vērā darba tirgus un logopēdijas jomas attīstības tendences.

LiepU “Nolikums par gala pārbaudījumiem, valsts pārbaudījumiem un valsts noslēguma pārbaudījumiem” (apstiprināts LiepU Senāta 2014. gada 15. decembra sēdē, protokols Nr. 4, grozījumi LiepU Senāta 2016. gada 25. aprīļa sēdē, protokols Nr. 9, grozījumi LiepU Senāta 2016. gada 25. aprīļa sēdē, protokols Nr. 9) paredz komisiju

profesionālās augstākās izglītības bakalaura, maģistra un profesionālās augstākās izglītības studiju programmās piecu cilvēku sastāvā (vadītājs un četri locekļi, no kuriem viens ir sekretārs). Komisijas vadītājs un vismaz puse no Komisijas sastāva ir nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji. Šāds gala pārbaudījumu komisijas sastāvs nodrošina sasniegto studiju rezultātu kontroli arī no darba devēja un nozares profesionālo organizāciju puses.

Studiju programmas izveides procesā tika pētīti un analizēti augstskolas un līdzšinējās studiju programmas resursi un attīstības tendences, studējošo dinamikas rādītāji, studentu iesaistīšanās pētniecībā un studentu apmaiņas programmās, absolventu nodarbinātība profesijā u. c. Par studiju programmas kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām liecina studējošos skaita pieaugums un kvalificētu un konkurētspējīgu logopēdijas speciālistu izglītošana līdz šim īstenotajā studiju programmā “Logopēdija”. Imatrikulēto studentu skaits pēdējo sešu gadu laikā – 82, eksmatrikulēto – 45, bet šobrīd studē – 51. Studējošo skaits programmā pēdējo sešu gadu laikā svārstās no 41–51 studentiem, un tas ir lielāks nekā iepriekšējo sešu gadu šķērsgrīzumā (26–34). Studējošo un absolventu skaits ir stabils, un tam ir tendence pieaugt. Pēdējo sešu gadu laikā 8 studentes ir guvušas pieredzi ārzemju augstskolās (Beļģija, Grieķija, Spānija) *Erasmus+* studentu apmaiņas programmas ietvaros. Par studiju programmas atbilstību darba tirgus vajadzībām liecina absolventu nodarbinātība. Pēdējo sešu gadu šķērsgrīzumā pēc augstskolas absolvēšanas logopēdijas jomā darbu uzsāka 93,34% studiju programmas absolventu. Visi 2016./2017. un 2017./2018. studiju gada absolventi uzsāka vai turpināja strādāt uzreiz pēc augstskolas absolvēšanas atbilstoši LiepU piešķirtajai kvalifikācijai logopēdijas jomā. Arī visi 2018./2019. gada absolventi tika saņēmuši darba piedāvājumu specialitātē, tomēr divi no tā atteicās. Atteikuma pamatojums – ģimenes apstākļi, zema atalgojuma Latvijā (studiju programmas “Logopēdija” direktores personīgās ikgadējās absolventu aptaujas dati 2017., 2018., 2019. gada septembrī).

Izpētes dati un to analīze ir atspoguļota vairākās Ziņojuma sadaļās, piemēram, Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze, Resursi, Mācībspēki u. c.

Studiju programmas “Logopēdija” izstrādes galvenie rezultāti:

- izpētīti un analizēti līdzšinējās studiju programmas “Logopēdija” rādītāji un attīstības tendences;
- izpētītas Eiropā realizētās studiju programmas, kas izglīto logopēdijas speciālistus, konstatēts vienojošais un atšķirīgais;
- izpētīti projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” (“Skola 2030”) materiāli, konstatētas vadlīnijas, kas attiecināmas uz skolotāja logopēda izglītošanas jomu;
- izpētīts profesijas standarts “Skolotājs”, un apzināti vienojošie un atšķirīgie kritēriji skolotāja logopēda profesijas kontekstā;
- padziļināti izpētīts Audiologopēda profesijas standarts, Skolotāja logopēda profesijas standarts (izstrādāts 2015. gadā, nav apstiprināts), Skolotāja logopēda amata apraksts, CPLOL logopēdu pamatzglītības standarts (“Revision of the Minimum Standard for

Initial Education”) un logopēda profesionālās kompetences (“NetQues NQ SLT competences bey EQF”);

- īstenota tikšanās (27.12.2018.) ar Latvijas Ārstu rehabilitologu asociācijas un RSU pārstāvjiem, lai apzinātu iespējamās turpmākās sadarbības iespējas logopēdijas speciālistu izglītošanā un vienota logopēda profesijas standarta izstrādē;
- notikusi atkārtota tikšanās (19.–20.09.2019.) ar Latvijas Ārstu rehabilitologu asociācijas, Latvijas logopēdu un Latvijas audiologopēdu asociāciju, RSU pārstāvjiem, lai informētu par studiju programmas un profesijas standarta izstrādes gaitu un rezultātiem, tika konstatēts vienojošais un atšķirīgais skolotāju logopēdu un audiologopēdu izglītošanā;
- uzsākta profesijas standarta “Logopēds” izstrāde, lai izpētītu un apvienotu skolotāja logopēda un audiologopēda profesijai nepieciešamās prasmes (kopīgās, specifiskās, vispārējās), zināšanas un kompetences;
- padziļināti izpētīti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 6. līmenim atbilstošo zināšanu, prasmju un kompetenču apraksti;
- izstrādāta jaunās studiju programmas “Logopēdija” koncepcija, mērķi, uzdevumi un plānotie sasniedzamie rezultāti;
- izstrādāts jaunās studiju programmas “Logopēdija” tipveida plāns, studiju kursi, to apjoms, saturs un sasniedzamie rezultāti.

Vispārīgie secinājumi – studiju programma īsteno Eiropas Parlamenta ziņojumā “Eiropas Augstākās izglītības sistēmu modernizācijas programma”¹⁵ izvirzītos uzdevumus:

- absolventu skaita palielinājums;
- izglītības kvalitātes uzlabojums;
- izglītības atbilstības darba tirgum nodrošinājums;
- saiknes stiprināšana starp izglītību un pētniecību;
- pārrobežu sadarbības attīstīšana, iespēju palielināšana studentiem gūt pieredzi ārzemju augstskolās un prakses vietās.

1.3. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē

Studiju programma tiek veidota atbilstoši CPLOL logopēdu pamatzglītības standartam “*Revision of the Minimum Standard for Initial Education*”¹⁶, kurā ir integrēti Boloņas deklarācijas pamatprincipi augstākās izglītības iegūšanā Eiropā. Līdz ar to profesionālā bakalaura studiju programma “Logopēdija” pēc savas organizācijas un satura

¹⁵ Eiropas Parlaments (2012). Ziņojums par Eiropas augstākās izglītības sistēmu modernizāciju (2011/2294(INI)). <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0057+0+DOC+XML+V0//LV>

¹⁶ http://cplol.eu/images/Documents/education/Revised_Min_Standards_2007_la.pdf

līdzinās citās Eiropas augstskolās īstenotām augstākās izglītības programmām logopēdijā. LiepU un Eiropas Savienības valstu augstskolu logopēdijas studiju programmu salīdzinājumam izmantota pieejamā informācija par NetQues projekta ietvaros veiktā pētījuma rezultātiem (*Summary profile of key features of SLT education across EU country*).¹⁷ Šajā projektā piedalījās 65 partneri, kas pārstāvēja AII no 27 Eiropas Savienības valstīm, Lihtenšteinas, Norvēģijas, Islandes un Turcijas.

Izglītības piedāvājuma izpēte Eiropas Savienības valstīs

NetQues projekta rezultātu analīze liecina, ka logopēdijas speciālistu izglītošana gan dažādās valstīs, gan vienas valsts dažādās augstskolās ir neviendabīga. Eiropas Savienībā logopēdu izglītību var iegūt studējot universitātēs (Beļģijā, Dānijā, Spānijā, Francijā, Lielbritānijā, Īrijā, Igaunijā, Itālijā u. c.), kā arī ne universitātes tipa augstskolās (Beļģijā, Nīderlandē, Portugālē, Vācijā u. c.). Sekojot Boloņas deklarācijā nospraustajām vadlīnijām, daudzas Eiropas Savienības augstskolas ir veikušas reformas augstākās izglītības ieguvē logopēdijā. Studiju programmas ir strukturētas divos ciklos – pamatstudiju cikls (3 vai 4 gadi) un pēcdiploma studiju cikls (2 vai 1 gads). Profesionālā kvalifikācija tiek piešķirta pirmā cikla studiju noslēgumā. Piemēram, logopēdijas studijas pēc modeļa 3+2 tiek realizētas Beļģijā, Francijā, Somijā, Dānijā, Norvēģijā, Polijā, Horvātijā u. c., savukārt 4+1 logopēdijas studiju modelis tiek piedāvāts daudzās Lielbritānijas, Īrijas augstskolās, Slovēnijā, Spānijā u. c. Studiju modelis 4+2 tiek piedāvāts Nīderlandē, Bulgārijā, Grieķijā u. c. Tikai pamatstudijas (3 vai 4 gadi) tiek realizētas Kiprā, Francijā u. c. Izglītību logopēdijas jomā Eiropā var iegūt studējot psiholoģijas un pedagoģijas fakultātēs (Beļģija, Spānija, Igaunija, Vācija, Zviedrija u. c.), medicīnas fakultātēs (Itālija, Īrija, Zviedrija, Somija, Francija u. c.), valodniecības fakultātēs (Dānija, Nīderlande), kā arī citās fakultātēs vai augstskolu struktūrvienībās (piemēram, Izglītības zinātņu institūtos). Daudzās Eiropas valstīs studenti iegūst bakalaura grādu logopēdijā.

LiepU studiju programma “Logopēdija” ir vienīgā bakalaura programma Latvijā, kas piešķir bakalaura grādu logopēdijā, kā arī ir viena no divām augstskolām Latvijā, kas logopēdijas studiju programmu īsteno pilna laika studijās 4 gados (otra augstskola – Rīgas Stradiņa universitāte), savukārt vairākas Latvijas augstskolas (Latvijas Universitāte, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, iepriekš arī RPIVA) skolotāju logopēdu izglītošanu dažādos laika periodos ir īstenojušas studiju kursus iekļaujot citās studiju programmās (piemēram, speciālās izglītības skolotājs, surdopedagogs, pirmsskolas izglītības skolotājs, pamatzglītības skolotājs). Atbilstoši IZM Informatīvā ziņojuma “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” saturam, LiepU ir vadošā augstskola studiju programmas “Logopēdija” izstrādē un īstenošanā Latvijā. Latvijā būtu jāīsteno vienota izglītības politika logopēdijas speciālistu izglītošanā, kas ir atbilstoša Eiropas izglītības telpai un CPLOL izstrādātajam standartam logopēdijas speciālistu izglītībai Eiropas Savienības augstskolās. Īstenojot vienotas prasības logopēdijas speciālistu izglītošanai Latvijas augstskolās, tiks sasniegtas līdzīga līmeņa jauno speciālistu zināšanas, prasmes un kompetence logopēdijas

---

¹⁷ <http://www.netques.eu/wp-content/uploads/2013/10/ANNEX-II-Profile-Snapshots-key-features-of-EU-SLT-Education.pdf>

jomā, tādejādi uzlabojot logopēdiskās palīdzības sniegšanas kvalitāti, attīstot pētniecību un jaunu, inovatīvu metožu izstrādi un ieviešanu praksē. Šāda logopēdijas zinātnes attīstība Latvijā ir iespējama, ja studiju programmas tiek īstenotas pēc vienotām prasībām studiju formai, ilgumam, apjomam un saturam, kā arī nepieciešamības gadījumā konsolidējot Latvijas augstskolu resursus.

LiepU studiju programmai “Logopēdija” vienīgā radniecīgā studiju programma logopēdijas speciālistu izglītošanā Latvijā šobrīd tiek īstenota Rīgas Stradiņa universitātē (turpmāk RSU) – studiju programma “Audiologopēdija”¹⁸, kas pēc studiju līmeņa (II līmeņa profesionālā augstākās izglītības programma jeb profesionālā bakalaura studiju programma), ilguma (4 gadi), formas (pilna laika, klātie), apjoma (160 KP vai 240 ECTS) ir identiska. Studiju programmās “Logopēdija” un “Audiologopēdija” tiek īstenoti līdzīgi studiju kursi medicīnā, lingvistikā, psiholoģijā, pedagogijā un profesionālajā specializācijā. Studiju kursu atšķirība ir nevis to saturā, bet gan nozaru kursu savstarpējā salīdzinājumā pēc to kopējā apjoma. Studiju programmā “Audiologopēdija” prevalē dažādu medicīnas nozaru kursi, savukārt studiju programmā “Logopēdija” – logopēda profesionālās specializācijas kursi, kā arī ir lielāks pedagogijas kursu kopējais apjoms. Atšķirīgs ir arī piešķirtais grāds (RSU – bakalaura grāds veselības aprūpē, LiepU – bakalaura grāds logopēdijā) un kvalifikācija (RSU – audiologopēds, LiepU – skolotājs logopēds). LiepU bakalaura programmas “Logopēdija” studiju kursu izvēle, studiju kursu apjoms un saturs, kā arī prakses saturs ir atbilstošs iegūstamajam profesionālajam bakalaura grādam logopēdijā un profesionālajai skolotāja – logopēda kvalifikācijai, savukārt RSU bakalaura programmas “Audiologopēdija” – bakalaura grādam veselības aprūpē un profesionālajai audiologopēda kvalifikācijai.

Logopēda profesijas standarts no 2019. gada tiek izstrādāts SAM projekta “Labākas pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē” (Nr.8.2.3.0/18/A/017) ietvaros, un tas tiek izstrādāts, lai apvienotu abas radniecīgās logopēdijas specializācijas (audiologopēds un skolotājs logopēds) zem viena profesijas nosaukuma *Logopēds*, saglabājot katras profesijas specializācijas specifiskos pamatuzdevumus un pienākumus, tajā pašā laikā norādot, ka pamatzināšanas, prasmes un kompetences abām specialitātēm ir līdzīgas un atbilstošas CPLOL logopēdu pamatzglītības standartam (Revision of the Minimum Standard for Initial Education). Līdz ar to ir iespējama abu augstskolu sadarbība logopēdijas programmu īstenošanā, it īpaši maģistrantūras programmas līmenī. Kā potenciāls sadarbības partneris ir ne tikai RSU, bet arī LU un, iespējams, RTA vai DU, ja šīs augstskolas spēs nodrošināt atbilstošu materiāli tehnisko nodrošinājumu, kā arī atbilstošas kvalifikācijas mācībspēkus kā akadēmiskajā, tā profesionālajā līmenī.

Salīdzinājums ar ārzemju augstskolu studiju programmām

Sadarbojoties LiepU darba grupas “Logopēdija” vadītājai G. Tomelei ar ekspertēm M. Domicēviču (LiepU), Z. Tumševicu (LiepU), I. Vilku (LU), S. Polkovņikovu (DU) un A. Vindeči (RTA), tika veikta vairāku Eiropas Savienības augstskolu logopēdijas studiju programmu padziļināta izpēte – Šauļu Universitātes (Lietuva), Tartu Universitātes (Igaunija),

---

¹⁸ <https://www.rsu.lv/studiju-programma/audiologopedija>

Helsinki Universitātes (Somija), Granadas Universitātes (Spānija), Dienvidrietumu Universitātes "Neofīti Rīlski" (Bulgārija), Swiss School of Speech Therapy (Šveice) u. c.

Analizējot pieejamos datus par logopēda profesijas iegūvi Eiropas augstskolās, tika konstatēts, ka pilnīgi identisku programmu nav. 1. pielikumā ir atspoguļots LiepU studiju programmas "Logopēdija" padziļinātais salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām Vācijas un Austrijas augstskolās – *Die SRH Hochschule für Gesundheit* (GERA)¹⁹ (Vācija) un *Carinthia University of Applied Sciences*²⁰ (Austrija). Pamatojums augstskolu izvēlei studiju programmu logopēdijā salīdzināšanai – studiju formas atbilstība, kā arī pieejamās informācijas apjoms par studiju programmas saturu, studiju kursu apjomu un īstenošanas vadlīnijām.

Lai atvieglotu programmu salīdzināšanas procesu, 1. pielikuma tabulā studiju kursi ir apkopoti sadaļās (valodniecība, sociālās zinātnes, medicīna, logopēdija, zinātniskie, juridiskie un ekonomiskie pamati, prakse), kas atbilst CPLOL izglītības standartā iekļautajām sadaļām. Apskatot visu trīs augstskolu studiju kursu salīdzinājuma tabulu, var secināt, ka studiju programmu saturs ir līdzīgs un aptver visas CPLOL standartā ietvertās sadaļas un studiju kursu jomas. Katrā augstskolā tiek ievērots attiecīgajai valstij raksturīgās zinātniskās un profesionālās terminoloģijas lietojums logopēdijas jomā. Atšķirīgs ir studiju kursu kopējais apjoms, kā arī to apjoms pa sadaļām. Tā kā LiepU plāno īstenot pilna laika studiju programmu (4 gadi) un nepilna laika studiju programmu (4,5 gadi), tad studiju kursu ECTS apjoms gandrīz visās sadaļās pārsniedz, piemēram, Austrijas augstskolas studiju kursu apjomu. Austrijas augstskolas studiju programmā tikai prakses sadaļā ir paredzēts lielāks ECTS nekā LiepU īstenojamajai programmai, savukārt medicīnas jomas studiju kursu kopējais apjoms ir gandrīz vienāds – LiepU 34,5 ECTS, bet Austrijas augstskolai – 33,5 ECTS. Austrijas augstskola *Carinthia University of Applied Sciences* piedāvā iespējas apgūt arī pilna cikla logopēdijas izglītību, tas ir, turpināt izglītību maģistra līmeņa studijās (120 ECTS) un iegūt maģistra grādu logopēdijā. Arī Vācijas augstskola *Die SRH Hochschule für Gesundheit* piedāvā apgūt pilna cikla studijas un pēc augstskolas absolvēšanas studentiem ir iespējas turpināt studijas logopēdijā augstākā līmeņa programmās (maģistrantūrā un doktorantūrā). Līdz ar to arī Vācijā tiek īstenots pilna cikla logopēdijas studiju princips "3+2" (3,5+1,5 vai 4+1) – 3,5 gadus studenti studē profesionālajā logopēdijas bakalaura programmā un pēc tam var turpināt studijas maģistrantūrā. Vācijas augstskolas mājas lapā ir norādīts kopējais ECTS apjoms un apgūstamie studiju kursi, bet nav norādīts precīzs to apjoms.

Pēc līdzīga principa (3+2) logopēdijas speciālisti tiek izglītoti Helsinku Universitātē (Somija). Savukārt Tartu Universitātes (Igaunija) studiju programmā ir saglabātas Krievijas tradīcijas logopēdijas speciālistu izglītošanā – logopēdijas studiju kursi ir integrēti speciālās pedagoģijas studiju programmā. Abās augstskolās, tāpat kā Latvijā, noslēguma pārbaudījumi ir bakalaura darbs un kvalifikācijas eksāmens, bet pilna cikla studiju noslēgumā tiek īstenota maģistra darba izstrāde. Helsinku universitātes absolventi pēc maģistra līmeņa studiju programmas "Logopēdija" (*Logopedics*) apgūšanas iegūst maģistra grādu mākslā un runas un

¹⁹ <https://www.gesundheitshochschule.de/de/studium/bachelor/logopaedie-b-sc/>

²⁰ <https://www.fh-kaernten.at/en/degree-programs/health-sciences-and-social-work/overview/health-sciences-and-social-work/bachelor/speech-and-language-therapy/speech-and-language-therapy/>

valodas terapeita kvalifikāciju. Tartu Universitātes studiju programmas “Speciālā pedagoģija un logopēdija” absolventi pēc maģistra līmeņa studijām (3+2) saņem divas kvalifikācijas, kas ir vērtējams pozitīvi no darba tirgus pieejamības, bet negatīvi no profesionālās sagatavotības līmeņa logopēdijas jomā. Arī Šauļu Universitātē tiek realizēta integrēta bakalaura studiju programmas “Speciālā pedagoģija un logopēdija”. Kaut arī ir pozitīvie aspekti integrēto studiju programmu īstenošanai, tomēr logopēdija ir apgūstama kā atsevišķa zinātne un Latvijai vajadzētu atteikties no tās integrēšanās citās studiju programmās. Tā kā Latvija ir Eiropas Savienības dalības valsts, tad augstākās izglītības jomā būtu jāievēro Eiropas vadlīnijas logopēdijas speciālistu izglītošanā.

1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvas

Studiju programmas saturs izstrādāts atbilstoši 21. gs. tendencēm, sekmējot absolventu konkurētspēju darba tirgū un reģionālo interešu nodrošināšanā, kā arī atbilstoši logopēdijas speciālistu izglītošanas vadlīnijām Eiropā. Eiropas izglītības telpā jau vairāk kā 20 gadus logopēdijas speciālistus izglīto kā atsevišķu specialitāti nevis integrē citās studiju programmās. Arī Latvijas izglītības sistēmai vajadzētu īstenot šo pieeju, kā rezultātā Latvijas augstskolās tiktu izglītoti augsti kvalificēti, profesionāli speciālisti, kas spētu ne tikai sniegt logopēdisko palīdzību, bet arī izprast runas, valodas, komunikācijas un orofaringeālās funkcijas traucējumu patoģenēzi un kopsakarības, spētu integrēt dažādu zinātņu jomu atziņas kā profesionālās, tā zinātniskās darbības īstenošanā. LiepU šādu studiju programmu īsteno kopš 2006. gada (pirmsākumi 1998. gadā) un ir guvusi apstiprinājumu izvēlētajās stratēģijas pareizībai, jo 93,34% pēdējo sešu gadu absolventu turpināja vai uzsāka darbu logopēdijas jomā pēc studiju absolvēšanas.

Savukārt, lai nodrošinātu logopēdijas zinātnes attīstību Latvijā, ir nepieciešama maģistrantūras un tālākajā perspektīvā arī doktorantūras līmeņa studiju programmas izstrāde un īstenošana. Šī mērķa sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai LiepU ir visi atbilstošie priekšnosacījumi – akadēmiskais personāls, materiāli tehniskais nodrošinājums, pētniecības bāze un zinātnisko pētījumu īstenošana, starptautiskā pieredze un pieredze logopēdijas studiju programmu īstenošanā. To apliecina arī Eiropas Savienības valstu augstskolu logopēdijas studiju programmu veiktā analīze – LiepU studiju programmas “Logopēdija” ilgtspējas nodrošināšanai ir jāizstrādā un jāsāk īstenot pilna cikla logopēdijas studijas – Universitātes līmeņa izglītību, kas balstīta uz Boloņas hartas pamatprincipiem. Pilna cikla Logopēdijas studijām jābūt veidotām pēc 4+1 vai 3+2 principa. Četrus vai trīs gadus studenti studē profesionālā logopēdijas bakalaura programmā, pēc tam turpinot studijas viena vai divu gadu maģistrantūrā. Nav pieļaujama maģistra grāda piešķiršana logopēdijā, ja persona līdz maģistra līmeņa studiju uzsākšanai nav studējusi logopēdiju, jo šajā specialitātē ir nepieciešamas specifiskas zināšanas, prasmes un kompetence, kas nav iegūstamas nevienā citā izglītības jomā (vispārīgā pedagoģija, pirmsskolas pedagoģija, speciālā pedagoģija u.tml.). Jau 2016. gadā LiepU studiju virziena “Pedagoģija, izglītība un sports” pilotakreditācijas kopā kā viens no programmas “Logopēdija” tuvākās attīstības uzdevumiem tika norādīta pilna cikla (3+2 vai 4+1) logopēdijas studiju programmas izstrāde un maģistrantūras līmeņa programmas

īstenošana, jo LiepU materiāli tehniskais nodrošinājums un mācībspēku potenciāls ir atbilstošs šī uzdevuma kvalitatīvai īstenošanai un mērķu sasniegšanai.

Studiju programmas atbilstība tautsaimniecības un darba tirgus vajadzībām

SAM projekta “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana LiepU” (Nr. 8.2.1.0/18/I/002) ietvaros veicot padziļinātu darba tirgus izpēti vairākos Latvijas reģionos, tika konstatēts, ka vairākās pašvaldībās trūkst precīzas statistikas par bērnu skaitu ar runas un valodas traucējumiem, ja viņi neapgūst speciālās izglītības programma, kā arī ir būtiskas neatbilstības izglītojamo ar runas un valodas traucējumiem skaita un skolotāja logopēdu slodžu proporcijā. Tika secināts, ka līdz ar to izglītības iestādēs netiek ievēroti Skolotāja logopēda amata aprakstā minētie nosacījumi efektīvai skolotāja logopēda profesionālās darbības īstenošanai. Piemēram, N pašvaldībā 2018./2019. gadā vidēji uz vienu logopēda slodzi pirmsskolas izglītības iestādē bija 49,26 bērni, bet, ja palīdzība tiktu sniegta visiem bērniem ar valodas traucējumiem, tad tie jau būtu bijuši 62,75 bērni. Skolotāja logopēda amata apraksts (apstiprināts IZM 06.09.2016.) nosaka, ka uz vienu logopēda slodzi PII ir 21 – 24 bērni ar valodas traucējumiem, bet speciālajās PII 12 – 14 bērni. Šo datu analīze liecina, ka Latvijas izglītības iestādēs ir vajadzīgs vismaz divas reizes lielāks skolotāju logopēdu skaits, nekā tas ir pašreiz. Līdz ar to paredzams, ka nākotnē pieprasījums pēc logopēdijas speciālistiem turpinās pieaugt. Darba tirgus izpēte tika veikta 2018./2019. gadā, sadarbojoties LiepU, LU, RTA un DU ekspertiem.

Tendence pieaugt bērnu skaitam ar runas un valodas attīstības aizturi vai traucējumiem ir vērojama visā pasaulē, t. sk. arī Latvijā. To apliecina veiktie pētījumi no 1999. gada līdz 2019. gadam (20 gadu cikls). S. Tūbele (2006)²¹ konstatē, ka laika posmā no 1999. līdz 2005. gadam 20% – 25% sākumskolas skolēnu ir nepieciešama logopēdiskā palīdzība. Savukārt 2015. gadā B. Trinīte norāda, ka pēc provizoriskiem Latvijas Logopēdu asociācijas datiem logopēdiskā palīdzība ir nepieciešama jau 35% sākumskolas vecuma skolēnu. Pirmsskolas vecumā 50% bērnu 3 – 5 gadu vecumā ir vērojami runas, valodas un komunikācijas traucējumi, bet 5 – 6 gadu vecumā logopēdiskie traucējumi joprojām ir 35% – 40% bērnu (Trinīte, 2015)²². Arī Liepājas pirmsskolas izglītības iestāžu (PII) logopēdu atskaišu apkopojums Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes Pedagoģijas nodaļā apliecina, ka vidējais bērnu skaits ar runas un valodas traucējumiem laika posmā no 2011. gada oktobra līdz 2017. gada aprīlim svārstās no 41,01% līdz 48,03% un tam ir tendence pieaugt (skatīt 6. tabulu) (Lidaka, Strazdina, & Tomele, 2017)²³.

6. tabula

Pārskats par bērnu skaitu no trīs gadu vecuma ar runas un valodas traucējumiem Liepājas PII laika periodā no 2011./2012. līdz 2016./2017. m. g. (Lidaka et.al., 2017)

²¹ Tūbele, S. (2006). *Jaunāko klašu skolēnu runas un valodas traucējumu noteikšana un korekcijas iespējas*. Promocijas darbs. Rīga: LU. Retrieved from

http://www3.acadlib.lv/greydoc/Tubeles_disertacija/Tubele_lat.pdf

²² Trinīte, B. (2015). Skolas logopēdijas reformu priekšnojautās. *Izglītība un kultūra*, 13(479), 7.

²³ Lidaka, A., Strazdina, I., & Tomele, G. (2017). Pedagogical and Psychological Aspects of Parent Education Content in Children's Upbringing Context. In *ICLEL 17 Conference Proceeding Book* (pp. 855-865). Sakarya: Sakarya University Faculty of Education. (ISBN 978-605-66495-2-3) Pieejams <http://www.ijlel.com/conference17/101.pdf>

Mācību gads	Mēnesis	Kopējais bērnu skaits Liepājas PII	Kopējais bērnu skaits ar runas un valodas traucējumiem	Vidējais bērnu skaits ar runas un valodas traucējumiem m/g
2011./2012.	oktobris	2922	1360 (46, 54%)	41,58 %
	aprīlis	3034	1111 (36, 61%)	
2012./2013.	oktobris	2744	1178 (42, 93%)	41,01 %
	aprīlis	2824	1104 (39, 09%)	
2013./2014.	oktobris	2752	1280 (46, 51%)	42,23 %
	aprīlis	2704	1026 (37, 94%)	
2014./2015.	oktobris	2609	1190 (45, 61%)	43,27 %
	aprīlis	2695	1103 (40, 92%)	
2015./2016.	oktobris	2660	1363 (51, 24%)	48,03%
	aprīlis	2617	1173 (44, 82%)	
2016./2017.	oktobris	2653	1271 (47, 90%)	46,38%
	aprīlis	2606	1169 (44, 85%)	

2017. gada pētījuma datus 7. tabulā papildina Liepājas Logopēdu metodiskās apvienības (pirmsskolas logopēdijas nodaļas) vadītāja M. Domicēviča.²⁴

7. tabula

Pārskats par bērnu skaitu no trīs gadu vecuma ar runas un valodas traucējumiem Liepājas PII laika periodā no 2017./2018. līdz 2018./2019. m. g. (Domicēviča, 2019)

2017./2018.	oktobris	2598	1273 (48, 99%)	44,90%
	aprīlis	2666	1088 (40, 81%)	
2018./2019.	oktobris	2530	1286 (50, 83%)	46,84 %
	aprīlis	2740	1174 (42, 85%)	

Iepriekš minētie pētījumu rezultāti liecina, ka izglītojamo skaitam ir noturīga tendence palikt nemainīgi augstam un gandrīz katram otrajam pirmsskolas vecuma bērnam ir runas vai valodas traucējumi, vai nepietiekams runas un valodas attīstības līmenis. Līdz ar to pieprasījums Latvijā pēc logopēdijas speciālistiem nemazināsies, bet gan turpinās pieaugt, it īpaši, ja tiks ievērotas Skolotāja logopēda amata aprakstā noteiktās speciālistu noslogojuma normas. Nepietiekamas intensitātes un vēlīnas logopēdiskās palīdzības sniegšana pirmsskolas vecuma bērniem ir viens no cēloņiem strauji pieaugošajam skolēnu skaitam ar mācīšanās grūtībām.

Kā jau iepriekš tika norādīts – 93,34% pēdējo sešu gadu absolventu strādā atbilstoši LiepU iegūtajai profesionālajai kvalifikācijai. Darba piedāvājumi tiek izteikti visiem

²⁴ Domicēviča, M. (2019). Bērna runas un valodas attīstības novērtēšana pirmskolā. Prezentācija LiepU XVI starptautiskajā zinātniskajā konferencē „Valodu apguve: problēmas un perspektīva”. 17.05.2019. Liepāja: LiepU.

absolventiem, tomēr neliela daļa no tiem atsakās (ģimenes apstākļi, nepietiekama darba samaksa, darba nosacījumi neatbilst Skolotāja logopēda amata aprakstam). Kā 2018. gada, tā arī 2019. gada vasarā/rudenī ar studiju programmas “Logopēdija” direktori sazinājās Kurzemes (2018, 2019) un Vidzemes (2019) reģiona darba devēji ar lūgumu viņu institūcijas ieteikt kā darbavietas absolventiem – tomēr visi absolventi jau bija strādājoši vai arī jau piekrituši pieņemt skolotāja logopēda darbu kādā citā institūcijā. Tas apliecina, ka pieprasījums pēc logopēdijas speciālistiem ir augsts, un programmas absolventi tiks nodrošināti ar darbu.

II. Resursi un nodrošinājums

2.1. Studiju bāze

LiepU studiju programma “Logopēdija” tiks īstenota Pedagoģijas un sociālā darba fakultātē (PSDF) studiju virziena “Izglītība un pedagoģija” ietvaros sadarbībā ar Izglītības zinātņu institūtu (IZI) un citām LiepU institūcijām vienotā sistēmā (skatīt 8. tabulu). Studiju programmas īstenošanā ir pieejami IZI Alternatīvās izglītības centrs, Socioloģisko pētījumu centrs, Speciālās izglītības laboratorija, PSDF Logopēdijas centrs ar Runas un balss izpētes laboratoriju, Izglītības inovāciju un radošuma centrs, Mūzikas terapijas centrs.

8. tabula

Studiju programmas “Logopēdija” īstenošanā iesaistītās struktūrvienības studiju virziena “Izglītība un pedagoģija” ietvaros

Studiju virziena programmu īstenošanā iesaistītās struktūrvienības	Uzdevumi studiju virziena programmu īstenošanā
Pedagoģijas un sociālā darba fakultāte (PSDF)	<p>Nodrošina dažādu izglītības pakāpju audzēkņu un studējošo pētniecisko, radošo un līderības prasmju attīstību un personības pilnveidi.</p> <p>PSDF Izglītības inovāciju un radošuma centrs atbalsta un nodrošina studiju procesu, sekmē izglītības jomai aktuālu pētījumu izstrādi un monitorē uz pārmaiņām izglītībā orientētu inovatīvu pētījuma rezultātu ieviešanu izglītības praksē.</p> <p>PSDF Logopēdijas centrs ar Runas un balss izpētes laboratoriju nodrošina teorijas un prakses vienotību studiju procesā, pētniecības attīstību, popularizē sasniegumus pētniecībā un veicina sadarbību ar profesionālajām asociācijām un institūcijām.</p> <p>PSDF Mūzikas terapijas centrs nodrošina ar logopēdijas jomu saistīto specifisku zinātņu (mūzikas terapija) teorijas un prakses apguvi.</p> <p>Veido partnerību ar Izglītības zinātņu institūtu un citām LiepU struktūrvienībām, nozares asociācijām, Liepājas Izglītības pārvaldi un citām Latvijas un ārvalstu institūcijām, veicinot kompetences “būt radošam” attīstību izglītībā.</p> <p>Izstrādā un/vai piedalās izglītības un starpdisciplināro jomu projektos.</p> <p>Pilnveido skolotāju, skolotāju logopēdu profesionālās un pētnieciskās prasmes radošas pieejas īstenošanai izglītības praksē un sekmēt digitālo inovāciju ieviešanu izglītībā.</p>
Humanitāro un mākslas zinātņu fakultāte (HMZF) Dabas un inženierzinātņu fakultāte (DIF) Vadības un sociālo zinātņu fakultāte (VSZF)	<p>Nodrošina specializācijas studiju kursu docēšanu.</p> <p>Fakultāšu pārziņā esošie centri, piemēram, Dabas vēstniecība un Vides pētījumu laboratorija, kā arī Mākslas pētījumu laboratorijas ir izmantojami PSDF studiju programmu īstenošanā.</p> <p>Studiju process tiek nodrošināts sadarbībā ar Kurzemes Humanitāro institūta (KHI), Dabaszinātņu un inovatīvo tehnoloģiju institūtu (DITI), Vadībzinātņu institūtu (VZI), kuru darbības mērķis ir veicināt daudzveidīgu pētniecības, studiju un inovatīvo darbību integrēšanu studiju procesā.</p>
Izglītības Zinātņu institūts (IZI)	IZI un tajā esošie Alternatīvās izglītības, Socioloģisko pētījumu centri un Speciālās izglītības laboratorija, nodrošina pētniecībā gūto atziņu integrāciju studiju programmas īstenošanā.
Studiju padome	Nodrošina studiju programmu un virziena pārraudzību, izskata un apstiprina pašnovērtējuma ziņojumus.

Studiju bāzes stiprināšanai LiepU paredz pētniecības un uzņēmējdarbības sadarbību ar Tehnoloģiju pārneses centru un prototipēšanas centru, kā arī sadarbību ar Kurzemes

Biznesa inkubatoru un Liepājas Universitātes Zinātnes un inovāciju parku zinātniski pētnieciskās darbības īstenošanai.

Studiju programmas “Logopēdija” īstenošanā iesaistītā mācību palīgpersonāla raksturojums apkopots 9. tabulā.

9. tabula

Studiju programmas “Logopēdija” īstenošanā iesaistītā mācību palīgpersonāla raksturojums struktūrvienības studiju virziena “Izglītība un pedagoģija” ietvaros

Mācību palīgpersonāls	Atbildīgais	Uzdevumi studiju programmas īstenošanā
Studiju daļa	Plānotāja	Izstrādā un nepieciešamības gadījumā veic korekcijas lekciju plānojumā.
Studiju programmas direktori un apakšvirzienu vadītāji	Studiju programmas direktors	Izstrādā ikgadējos studiju plānus, izstrādā ikgadējos programmu pašnovērtējuma ziņojumus, nodrošina studentus ar informāciju par studiju procesu un tam nepieciešamajiem materiāliem (studiju kursu programmas, informācija par konferencēm u. c.).
Pedagoģijas un sociālā darba fakultāte	Fakultātes dome	Apstiprina studiju plānus, izmaiņas studiju plānos, apstiprina studiju noslēguma darbu tēmas, izskata nepieciešamās izmaiņas studiju plānos.
	Fakultātes dome, programmas direktori	Nodrošina studiju kursu pārraudzību, pilnveidi un to atbilstību profesijas standartam.
	PSDF lietvedes, vecākā sekretāre	Veic studiju programmā studējošo lietvedību, sekmju uzskaitījumu, izziņu sagatavošanu, nodrošina studentus ar informāciju par studiju procesu.
	Prakses metodiķe	Slēdz līgumus ar prakses vietām studējošo prakses īstenošanai.
Izglītības zinātņu institūts	IZI sekretāre	Nodrošina IZI nepieciešamās palīgfunkcijas.

PSDF mācībspēku zinātnisko darbību koordinē dekāni sadarbībā ar studiju virzienu vadītājiem. PSDF mācībspēku, studiju programmas izstrādē un tās turpmākajā īstenošanā iesaistīto docētāju kvalifikācija ir atbilstoša LR Augstskolu likumam un tiek saskaņota ar projekta SAM 8.2.1. prasībām. Docētāji ir iesaistīti projekta SAM 8.2.2. (8.2.2.0/18/I/003) kvalifikācijas pilnveides darbībās (angļu valodas pilnveide, līderības prasmju attīstība u. c.).

2.2. Informatīvais un metodiskais nodrošinājums

Studiju programmas materiāli tehniskais un metodiskais nodrošinājums atbilst studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. LiepU fakultātēs ir sešas datoru klases, kas nodrošinātas ar nepieciešamo programmatūru un interneta pieslēgumu. Fakultāšu rīcībā ir video/datu projektori, interaktīvās tāfeles un grafiskie projektori, kuri tiek intensīvi izmantoti gan datoru klasēs, gan arī citās auditorijās lekciju un semināru materiālu demonstrēšanai, metodiku kabineti ar uzskates un metodiskajiem materiāliem, e-studiju vide *Moodle*. Lai uzlabotu studiju kvalitāti un nodrošinātu studējošo patstāvīgās studijas, docētāji tiek veicināti aktīvāk iesaistīties studiju materiālu sagatavošanā *Moodle* vidē. Studenti ar mācībspēkiem var sazināties, izmantojot e-pastu, *Skype* vai *Moodle* vidi.

LiepU studiju procesa nodrošināšanai izmanto informatīvās sistēmas:

- Bibliotēkas informatīvo sistēmu “Alise”,
- E-studiju vidi “Moodle”;

- Latvijas augstskolu informatīvo sistēmu – LAIS.

LiepU studentiem studiju uzņemšanas procesā tiek izsniegtas pieejas studiju procesa uzskaites Latvijas augstskolu informatīvā sistēmai (turpmāk tekstā LAIS). Informatīvā sistēma pieejama globālā tīmekļa interneta adresē www.lais.lv.

Atbalsts LiepU studentiem un mācībspēkiem studiju un pētījumu veikšanas procesā ir LiepU bibliotēka. Bibliotēkas darbības mērķis ir nodrošināt studijas un zinātnisko darbību ar iespieddarbiem, elektroniskajiem un citiem dokumentiem, kā arī būt par kultūras centru, kurš popularizē nacionālās un reģionālās kultūras vērtības. Īstenojot darbības mērķi, bibliotēkā tiek veidots krājums un piedāvāti pakalpojumi.

Bibliotēkas krājuma komplektēšana notiek atbilstoši studiju programmas vajadzībām, sadarbībā ar mācībspēkiem, saskaņā ar Komplektēšanas politiku un KVS procedūru A-10-2 Bibliotēkas fondu komplektēšana. Bibliotēkā ir aptuveni 67 000 informācijas resursu (92% grāmatu, 8% seriālizdevumu un citu krājuma vienību). 72% visa krājuma ir brīvpieejas plauktos, kas nodrošina iespēju mācībspēkiem un studentiem pašiem izvēlēties atbilstošākos izdevumus. Ja bibliotēkas rīcībā nav nepieciešamo informācijas resursu, tajā tiek piedāvāti Starpbibliotēku abonementa (SBA) un Starptautiskā starpbibliotēku abonementa (SSBA) pakalpojumi. Veiksmīga sadarbība ir izveidota ar dokumentu piegādes dienestu SUBITO, Latvijas Nacionālo bibliotēku u. c. Latvijas un ārvalstu bibliotēkām. Kopējais iekšzemes Starpbibliotēku abonentu (SBA) literatūras pieprasījumu skaits 2016./2017. gadā bija 45, bet 2017./18. studiju gadā – 7 pieprasījumi. Pieprasījumu skaita samazinājums ir skaidrojams ar aktīvāku elektronisko resursu izmantošanu abonētajās un brīvpieejas datubāzēs.

Bibliotēka ir atvērta lietotājiem 55 stundas nedēļā (darba dienās līdz 18.00 vai 19.00, sestdienās līdz 16.00). Bibliotēkas klātienēs apmeklējums – vidēji 150 lietotāju dienā. Lietotāju rīcībā ir abonements (informācijas resursu izsniegšana un saņemšana), kopētava (kopēšana, drukāšana, skenēšana un darbu iesiešana), grupu diskusiju telpa (pēc lietotāju pieprasījuma), kā arī 96 patstāvīgā darbavietas lasītavā un bibliotēkas vestibilā, 16 datorizētas darba vietas ar interneta pieslēgumu elektronisko resursu lasītavā. Bibliotēkas darba laikā grāmatu saņemšanai vai nodošanai lietotāji var izmantot pašapkalpošanās (*Self-Check*) iekārtu. Ārpus bibliotēkas darba laika grāmatas var nodot grāmatu kastē (*Book-drop box*), kas atrodas LiepU vestibilā. Visā bibliotēkā ir pieejams bezmaksas bezvadu internets. Bibliotēkas informācijas resursu identificēšanai un aizsardzībai tiek izmantota RFID drošības sistēma.

Kopš 1992. gada bibliotēkas darbība ir automatizēta. Bibliotēku informācijas sistēmā ALISE ir automatizēti tādi bibliotekārie procesi kā bibliogrāfisko datu apstrāde, komplektēšana, lasītāju reģistrācija, informācijas vienību izsniegšana/saņemšana, pasūtīšana/rezervēšana, attālinātā piekļuve *WebPack*, mobilais *WebPAC* u. c. LiepU bibliotēkas elektroniskais katalogs (<http://alise.liepu.lv>) un Augstskolu un speciālo bibliotēku kopkatalogs (<http://alise.liepu.lv/Alise/lv/federatedsearch.aspx>) ir pieejami attālināti – gan datoros, gan mobilajās ierīcēs. Bibliotēkas elektroniskais katalogs nodrošina vienotu bibliogrāfiskās informācijas meklēšanu gan par krājumu, gan pašu veidotajās lokālajās datubāzēs. Attālinātā piekļuve ļauj lietotājam no jebkuras vietas pieslēgties sadaļai “Mana bibliotēka” un sekot līdzi grāmatu izsniegšanas un nodošanas termiņiem, pieprasīt termiņa pagarinājumu, kā arī rezervēt nepieciešamo literatūru vai iestāties rindā pēc tās.

Gan studentu, gan mācībspēku vajadzībām bibliotēkā tiek piedāvāta bezmaksas datubāzu izmantošana, organizējot piekļuvi abonētajām, izmēģinājuma un brīvpieejas datubāzēm LiepU datortīklā un ārpus tā. Studentu un mācībspēku rīcībā ir tādas LiepU abonētās tiešsaistes datubāzes kā “Letonika”, “EBSCO eBooks Academic Collection”, “EBSCO Academic Complete”, “ScienceDirect”, “Cambridge Journals Online”, “Scopus” un “Web of Science”. Ikvienam ir iespēja izmantot arī bibliotēkas veidotās brīvpieejas datubāzes: Akadēmiskā personāla publikāciju datubāze, Promocijas darbu datubāze un Noslēguma darbu datubāze. Bibliotēka nodrošina apmācību, uzziņas un konsultācijas informācijas resursu lietošanas un pakalpojumu izmantošanas jautājumos.

Par informācijas resursu jaunumiem ir iespējams uzzināt bibliotēkas sadaļā LiepU tīmekļa vietnē (<https://www.liepu.lv/lv/202/kontaktinformacija-un-darba-laiki>) un LiepU bibliotēkas ikmēneša informatīvajā biļetenā “Lasonis” (<http://www.liepu.lv/lv/223/jaunieguvumi>). Ar aktualitātēm LiepU bibliotēka iepazīstina arī savos sociālo tīklu profilos (*Facebook, Twitter*).

2.3. Finansiālā bāze

Finanšu resursi studiju procesa nodrošināšanai Liepājas Universitātes pamatā veido:

- valsts pamatbudžeta transferti augstākajai izglītībai;
- saņemtie naudas līdzekļi no LiepU sniegtiem maksas pakalpojumiem, t.sk. studiju maksas ieņēmumi;
- atskaitījumi no projektiem LiepU centralizēto izdevumu segšanai;
- ziedojumi un dāvinājumi;
- īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi;
- citi pašu naudas līdzekļu ieņēmumi;
- naudas līdzekļu atlikums pamatbudžeta bankas kontā no iepriekšējā kalendārā gadā.

Studiju finansējumu no valsts budžeta līdzekļiem piešķir katru kalendāro gadu saskaņā ar MK 12.12.2006. noteikumiem Nr. 994. “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” un vienošanās starp Izglītības un zinātnes ministriju un Liepājas Universitāti par noteikta skaita speciālistu izglītošanu.

Studiju maksa tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem. Studiju maksu apmēru, atlaides un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina LiepU Senāts.

LiepU finanšu resursi tiek novirzīti visu augstskolā īstenoto studiju virzienu un studiju programmu izmaksu segšanai. Naudas līdzekļu izdevumu plānošana notiek atbilstoši LiepU normatīvajiem dokumentiem par pamatbudžeta plānošanu, nosakot personāla likmju skaitu nākamajam katram akadēmiskajam gadam atbilstoši MK 28.07.2009. noteikumiem Nr. 836 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” un LiepU normatīvajiem dokumentiem (personāla likmju skaits pārskatīts un precizēts, ņemot vērā uzņemšanas rezultātus), kā arī atlīdzības

plānu katram budžeta gadam. Aprēķinot fakultāšu finanšu resursu noteikto procenta apmēru, kas tiek piešķirts no attiecīgās fakultātes pārraudzībā esošo studiju jomu kopējiem finanšu resursiem plānotajam kalendārajam gadam atbilstoši Kārtībai fakultāšu finanšu resursu piešķiršanai un izmantošanai (apstiprināta ar LiepU rektora v.i. 02.02.2016. rīkojumu Nr.10-v).

LiepU pamatbudžetā katrā kalendārā gadā tiek izveidots zinātniskās darbības attīstības fonds. Par tā sadali fakultātēm/institūtiem lemj Zinātnes padome.

Finansējums literatūras iegādei, periodikas un elektronisko datubāžu abonēšanai iekļauts LiepU kopējā pamatbudžetā. Visām studija virziena programmām ir nodrošināti studiju un pētniecības resursi LiepU bibliotēkā.

Atkarībā no attīstības prioritātēm augstskola nepārtraukti rūpējas par cilvēkresursu attīstību, materiāli tehniskās bāzes uzturēšanu un atjaunošanu (t. sk. reklāmas un studiju programmu popularizēšana, telpu uzturēšana un remonts, inventāra un pamatlīdzekļu nomaiņa, datortehnikas un IT programmatūras nepārtraukta atjaunošana, uzturēšana un attīstība, u. c. izdevumi).

Katru kalendāro gadu LiepU un LiepU Studentu padome, lai atbalstītu un sekmētu studējošo pašpārvaldes darbību, atjauno sadarbības līgumu un nosaka piešķirto finansējumu no LiepU pamatbudžeta, kas nav mazāks par vienu divsimto daļu no gada budžeta, atbilstoši Augstskolu likuma 53. pantam.

LiepU ikgadējais kopējais budžets sastāv no naudas plūsmas budžeta ko veido augstskolas ienākošie un izejošie naudas līdzekļi, to plāno katram kalendārajam gadam, un apstiprina Senātā. Ienākošie un izejošie naudas līdzekļi budžetā sadalīti pa galvenajiem izmaksu veidiem. Finansējuma nodrošinājuma analīze notiek katru gadu, un apstiprina Senāts. Augstskolas finansiālie rādītāji liecina par stabilu finanšu situāciju.

Pilna laika studijas

Ieņēmumi un izmaksas aprēķinātas 2020./2021.studiju gada 1. kursam visam studiju periodam – 4 gadiem. Minimālais studējošo skaits: 15.

Studiju programmas plānotais finansējums pilna laika studijās 2020.–2024. gadam ir EUR 100 253.

Aprēķinos izmantotas 2019. gadā noteiktās bāzes izmaksas (EUR 1518,98 uz vienu studiju vietu) un IZM noteiktais izglītības tematiskās jomas koeficients “Logopēdija” jomā: 1,1, kā arī izmaksu koeficients profesionālajās bakalaura līmeņa studiju programmās: 1,00. Vienas studiju vietas izmaksas 2020. gadā ir EUR 1 670,88 (skatīt 10. tabulu).

10. tabula

No valsts budžeta līdzekļiem finansējamo studiju vietu skaita sadalījums studiju programmai “Logopēdija” 2020./2024. studiju gada 1. kursam (visam studiju periodam) pilna laika studiju programmai

Studiju programma	Studiju vietu skaits 2020. g.	kmin 2019. g.	k grāda	k pilna laika, nepilna laika	Studiju vietas bāze 2019. g., EUR	Stipendija uz vienu studiju vietu gadā, EUR	Grūtniec. stipendiju fondam uz studiju vietu gadā, EUR	Sportam, kultūras un dienesta viesnīcas izmaksas gadā, EUR	Studiju finansējums gadā, EUR	Studiju periods	Studiju programmas finansējums, EUR
Logopēdija	15	1.1	1	1	1 518.98	145.13	5.69	13.52	27 528.27	4	110 113.08

Prognozējama studiju maksa 2020./2021. studiju gada 1. kursam studiju programmai "Logopēdija" EUR 1 590, kas tiks apstiprināta nākamā gada maija mēnesī LiepU Senātā. Studiju maksa ir fiksēta visam studiju periodam.

Nepilna laika studijas

Ieņēmumi un izmaksas aprēķinātas 2020./2021. studiju gada 1. kursam visam studiju periodam – 4,5 gadiem. Minimālais studējošo skaits: 7 studenti.

Studiju programmas plānotie ieņēmumi no studiju maksas nepilna laika studijās 2020.–2025. gadam ir EUR 37 485.

Prognozējama studiju maksa 2020./2021. studiju gada 1. kursam studiju programmai "Logopēdija" EUR 1 190, kas tiks apstiprināta nākamā gada maija mēnesī LiepU Senātā. Studiju maksa ir fiksēta visam studiju periodam.

Studiju programmas izmaksas 2020.–2024. gadam pilnā laikā un 2020.–2025. gadam nepilnā laikā skatīt 11. tabulā.

11. tabula

Plānotās izmaksas studiju programmai "Logopēdija" 2020./2021. studiju gada 1. kursam (visam studiju periodam) pilna un nepilna laika studijās

Rādītāja nosaukums	Summa, EUR	
	Pilnā laikā	Nepilnā laikā
Atlīdzība mācībspēkiem, t. sk.:	50 259	18 332
profesoriem	23 976	8 552
docentiem	10 282	3 917
lektoriem	16 001	5 863
Pārējās izmaksas (t. sk. atlīdzība LiepU pārējam personālam, komunālo pakalpojumu izmaksas un citas ar ēku, telpu uzturēšanu saistītās izmaksas, sakaru pakalpojumu izmaksas, grāmatu, žurnālu un datu bāzes abonēšana u. c. izmaksas)	49 994	19 153
Sociālā nodrošinājuma izmaksas	9 860	
Kopā izmaksas	110 113	37 485

Studiju programmas finansējums un izmaksas aprēķinātas atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem".

2.4. Materiāltehniskā bāze

LiepU materiāltehniskā bāze ir pieejama gan studentiem, gan mācībspēkiem. Tā kā studiju programma ir starpdisciplināra, tad studiju procesā ir nepieciešams izmantot visu fakultāšu materiāltehnisko nodrošinājumu LiepU īstenotajām studiju programmām:

- 1) datori – 320 (no tiem 80 datori ne vecāki par 3 gadiem);
- 2) video projektori – 23;
- 3) interaktīvās tāfeles – 7;
- 4) kopētāji – 6;
- 5) foto, videokameras – 18 (11 fotokameras, 7 videokameras).

Studentiem katrā no studiju korpusiem ir pieejams brīvpieejas bezvadu tīkls (kopumā ir uzstādīti 36 bezvadu tīkla pieejas punkti). Ir ieviests darba staciju virtualizācijas risinājums un trīs datoru klases ir aprīkotas ar darba staciju klientiem (kopā 63 darba vietas). Studentiem tiek izveidots katram savs virtuālais dators, kurš nav piesaistīts darba vietai. Šis risinājums nodrošina studiju procesa mobilitāti un drošību. Ir uzstādīta moderna tīkla aparatūra, kas nodrošina datortīkla virtualizāciju un izveidots CAMPUS datortīkla savienojums starp visiem studiju korpusiem. Ir noslēgts sadarbības līgums ar uzņēmumu Microsoft par MS Office un MS Windows programmatūras licenču nomu, kuras pasniedzēji var izmantot gan mācību procesa īstenošanā, gan mācību materiālu izgatavošanā. Šā sadarbības līguma ietvaros gan LiepU pasniedzējiem, gan studentiem ir pieejams MS Office 365, 1Tb datņu arhīvs mākonī u. c. bez papildu maksas.

LiepU PSDF Logopēdijas centrs

Logopēdijas centrs ir izveidots 2005. gadā ar mērķi nodrošināt studentu teorētisko un praktisko apmācību, kopš 2012. gada tiek nodrošinātas studentiem iespējas veikt arī pētniecisko darbību. Logopēdijas centrs atrodas Lielā ielā 14, 138. auditorijā. Tajā ir pieejama sekojoša materiāli tehniskā bāze:

- dators, projektor un projektora ekrāns;
- mulāžas (Balsenes modelis, Deguna un deguna dobumu modelis);
- plakāti (Runas orgāni, Cilvēka auss, Binaurālā dzirde, Larynx, Cilvēka smadzenes);
- multimediju programmas (“Respiration”, “Phonation and Prosody Stimulation”, “Applied Speech Science for Dysarthrias”, “Speech Articulation: Animation of Muscle Vectors”, “Neuroscience for Human Communication: from Intention to Articulation, Applied Speech Science for Voice & Resonance Disorders”);
- datorprogramma "SymWriter2" (“Widgit”) aktīvās runas un lasītprasmes apguvei un atbalstam kognitīvo traucējumu gadījumos;
- Minhenes funkcionālās attīstības diagnostikas (0–3) testa materiāls;

- testa materiālu komplekti pirmsskolas vecuma bērnu skaņu izrunas un valodas sapratnes pārbaudei [Kalinka, D. (2013). *Valodas sapratnes tests*. Tests bērniem no 3 līdz 5 gadu vecumam. Rīga: VISC.; Kalinka, D. (2013). *Valodas sapratnes tests*. Logopēda grāmata. Rīga: VISC.; Kuške, L. (2013). *Fonēmu producēšanas izpētes un fonēmu uztveršanas un atšķiršanas izpētes testi bērniem no 3 līdz 6 gadiem*. Rīga: VISC.; Kuške, L. (2013). *Metodiskās rekomendācijas logopēdiem, kā strādāt ar fonēmu uztveršanas un atšķiršanas izpētes, un fonēmu producēšanas testiem bērniem vecumā no 3 līdz 6 gadiem*. Rīga: VISC.);
- VISC ESF projekta “Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” (līguma Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001) izstrādāto materiālu kopa;
- studentu izstrādātie studiju darbi un didaktiskie materiāli.

LiepU PSDF Logopēdijas centrs sniedz studentiem iespēju attīstīt profesionālās un pētnieciskās prasmes, ko nodrošina praktisko nodarbību un zinātniski – metodisko materiālu pieejamība, pētījumu veikšanas iespējas studiju darbu ietvaros atbilstoši studiju kursu specifikai. Centra materiāli tehniskā bāze ir pieejama visiem programmas mācībspēkiem un studentiem. Uz Logopēdijas centra bāzes ik gadu tiek izstrādāti bakalaura darbi. LiepU PSDF Logopēdijas centra darbība nodrošina studiju programmas “Logopēdija” kvalitāti, ilgtspēju un tālāku attīstību profesionālā un akadēmiskā līmenī.

LiepU PSDF LC Runas un balss izpētes laboratorija

Runas un balss izpētes laboratorija tika atklāta 2011. gada decembrī ERAF projekta “Liepājas Universitātes infrastruktūras un mācību aprīkojuma modernizācija prioritāro virzienu studiju kvalitātes uzlabošanai, nodrošinot vienlīdzīgu iespēju principu un universālu vides pieejamību” (Nr. 2010/0107/3dp/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/010) ietvaros. Runas un balss izpētes laboratorija atrodas, kā arī tās zinātniski pētnieciskā darbība un studentu praktiskās nodarbības tiek realizētas Liepājas Reģionālajā slimnīcā.

LiepU PSDF LC Runas un balss izpētes laboratorijas tehniskā aprīkojuma nodrošinājums apkopots 12. tabulā.

12. tabula

LiepU PSDF LC Runas un balss izpētes laboratorijas tehniskā aprīkojuma pārskats

Nr.	Iekārtas nosaukums	Skaits	Programmatūra, licence	Iekārtas pielietojums
1.	Datorizēta runas laboratorija (iekārta ar programmatūru runas un balss funkcijas mērījumiem)	1	Programmas: 1. Voice Range Profile 2. Auditory Feedback Tools 3. Disordered Voice database and program 4. Runas un balss vingrinājumi spēļu veidā 5. Runas motorikas traucējumu analīzes programma, nodrošina arī klīnisko ziņojumu sagatavošanu Motor Speech Profile 6. Multidimensionāla balss programma, kas nodrošina balss	Runas un balss funkcijas novērtēšana, datu apstrāde un analīze, runas un balss traucējumu korekcija, procesa efektivitātes un progresa vērtējums, datu uzglabāšana

			parametru analīzi un salīdzināšanu ar datu bāzē esošajiem paraugiem 7. Elektroglogrammas datu analīzes programma Real-time EGG Analysis 8. Real-time pitch 9. Real-time Spectrogram 10. Sona Match	
2.	Rokas mikrofons	1		Kvalitatīvu skaņu ierakstu veikšana
3.	Pirmspastiprinātājs	1		Nodrošina mikrofonu darbību un augstu skaņu ierakstu kvalitāti
4.	Dators	2	Windows XP	Nodrošina runas laboratorijas darbību
5.	Elektroglogrāfs	1	Real-time EEG Analysis	Nodrošina neinvazīvu balss saišu funkcijas izmeklējumu
6.	Elektrodi	1		EGG izmeklējumi bērniem
7.	Diagnostiskais audiometrs	1		Nodrošina iespēju izdarīt dzirdes pārbaudes testus gaisa un kaula režīmā
8.	Portatīvais dators	1		Audiometra darbības nodrošināšanai
9.	Dzirdes kabīne	1		Dzirdes pārbaudei un audioierakstu veikšanai
10.	Multifunkcionāla iekārta (druka, kopētājs, skeneris)			Datorizētas runas laboratorijas darbības nodrošinājumam
11.	Studijas audioaustiņas	1		Runas laboratorijas darbībai

2017. gadā laboratorijas aprīkojums tika papildināts ar instrumentāriju telpu akustikas mērījumiem un balss monitorēšanas ierīcēm (ERAF projekts “Atbalsts pēcdoktorantūras pētniecības īstenošanai” Nr.1.1.1.2/16/I/001). Runas un balss izpētes laboratorija ir pieejama pētniecības veikšanai kā mācībspēkiem, tā studentiem. Mājas lapas resursi ir pieejami jebkuram interesentam par logopēdijas jomu.

LiepU PSDF LC Runas un balss izpētes laboratorijas mājas lapā ir pieejami sekojoši praktiskie resursi:

- Balss traucējumu indekss (standartizēts);
- Balss traucējumu indekss (krievu valodas versija);
- Vokālo simptomu skala;
- Balss riska faktoru izpētes anketa skolotājiem (standartizēta);
- Videolaringostroboskopijas novērtējuma protokols;
- Balss ergonomikas novērtējums darba vietā. Rokasgrāmata un novērtēšanas veidlapas;
- Barošanas rekomendācijas rīšanas traucējumu gadījumos;
- Ziemeļvalstu orofaciālais tests – skrīnings, NOT-S: protokols, attēli un vadlīnijas;
- Valodas agrīnā novērtējuma tests, VANT (*Esame del Linguaggio al letto del malato, ELLM*) (standartizēts);
- Bilingvālas afāzijas tests (*Bilingual Aphasia Test, BAT*);

- Runas motorikas un artikulācijas diferencēta pārbaude (adaptēta latviešu valodā no lietuviešu valodas. Kairienė, D. (Ed.). (2015). *Bērnu runas un valodas prasmes novērtējums, problēmu identifikācija un diferenciācija*. Šauļi: Lietuvas Logopēdu asociācija);
- Makartura-Beitas Komunikatīvās attīstības tests, KAT (Vulāne, A., Ureka, O., Dargis, R., Tauriņa, A., Zīriņa, T., Grama-Simonsena, H., 2017) (standartizēts);
- Fonēmu pārbaude 3–6 gadus veciem bērniem. Latviešu valodas fonēmu tests un vērtēšanas tabulas (Markus, D., Ureka, O., Čeirane, S.) (standartizēts);
- Fonēmu pārbaude 3–6 gadus veciem bērniem. Krievu valodas fonēmu tests un vērtēšanas tabulas (Ureka, O., Kuzina, V.) (standartizēts).²⁵

LiepU IZI Alternatīvās izglītības centrs

Alternatīvās izglītības centrs ir izveidots 2007. gada septembrī, no 2012. gada septembra tā darbība tiek realizēta Lielā ielā 14. Alternatīvās izglītības centrā studenti apgūst praktiskā darba iemaņas hospitējot un vadot logopēdiskās korekcijas nodarbības, integrējot tajās logopēdijas tehnoloģijas un Montesori pedagoģijas didaktiskos pamatprincipus, metodoloģiju un korekcijas materiālus, ievērojot humānpedagoģijas, veseluma, caurviju un kompetenču pieejas. Alternatīvās izglītības centrā ir pieejams pilns Montesori didaktisko materiālu klāsts pirmsskolas vecuma izglītojamajiem, daļējs – sākumskolas vecuma izglītojamajiem.

Mācībspēkiem un studējošajiem pieejamā LiepU un tās struktūrvienību materiāltehniskā bāze ir atbilstoša studiju programmas “Logopēdija” specifikai un īstenošanai.

Domājot par ilgtermiņa attīstības perspektīvām, LiepU īsteno Eiropas Sociālā Fonda projektu (“Izaugsme un nodarbinātība” 1.1.1.5. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.5. pasākuma “Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās” Nr. 1.1.1.5/18/I/018 Pētniecības, inovāciju un starptautiskās sadarbības zinātnē veicināšana Liepājas universitātē), kur rezultātā studenti un docētāji savu pētījumu īstenošanā varēs izmantot mūsdienīgas tehnoloģijas, tai skaitā, Nanotehnoloģiju laboratoriju, Fizikas laboratoriju, Vides ķīmijas laboratoriju.

Studiju bāzes stiprināšanai LiepU paredz pētniecības un uzņēmējdarbības sadarbību ar Tehnoloģiju pārnese centru un prototipēšanas centru, kā arī sadarbību ar Kurzemes Biznesa inkubatoru un Liepājas Universitātes Zinātnes un inovāciju parku zinātniski pētnieciskās darbības īstenošanai.

²⁵ <http://voice.liepu.lv/praktiskie-resursi/>

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

3.1. Studiju programmas saturs

Profesionālā bakalaura studiju programma “Logopēdija” ir konceptuāli jaunas kvalitātes studiju programma logopēdijas speciālistu izglītības īstenošanai. Studiju programmas saturs ir izstrādāts atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Studiju programmas mērķis, uzdevumi un studiju rezultāti zināšanu, prasmju un kompetences izteiksmē izstrādāti atbilstīgi Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras²⁶ (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras²⁷ (LKI) 5. līmenim un daļēji atbilstīgi profesijas standartam “Skolotājs” (2018)²⁸. Logopēda profesijas standarts no 2019. gada tiek izstrādāts SAM projekta “Labākas pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē” (Nr.8.2.3.0/18/A/017) ietvaros. Valodu jomas satura un metodikas kursi veidoti balstoties uz projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” izstrādātajām vadlīnijām (MK noteikumi Nr. 716)²⁹.

Studiju programmas īstenošana tiks balstīta studentcentrētā pieejā un pozitīvu pedagoģisko attiecību veidošanā, iesaistot studējošos studiju procesa izvērtēšanā, atgriezeniskās saites nodrošināšanā un studiju programmu pilnveidē, vienlaikus rosinot būt patstāvīgiem un atbildīgiem studiju procesa rezultātu sasniegšanā. Studiju programmas absolventi var turpināt izglītību maģistra studiju programmās Latvijā un Eiropā.

Programmu fragmentācijas samazināšanu un resursu koplietošanu nodrošinās kopīga vispārizglītojošo nozares teorētisko studiju kursu īstenošana. Studiju programmu studiju kursi tiks piedāvāti arī pedagogu tālākizglītībai.

Studiju programmas plānojums ietver 160 KP (240 ECTS) un to sadalījums ir atbilstošs normatīvajiem aktiem: Vispārizglītojošie studiju kursi (20 KP), Nozares teorētiskie kursi (36 KP), Profesionālās specializācijas studiju kursi (60 KP), Izvēles studiju kursi (6 KP), Prakse (26 KP), Valsts pārbaudījumi (12 KP) (skatīt 3. pielikumu).

Studiju programmas “Logopēdija” centrālā ass studiju procesā ir logopēdijas nozares teorētiskie un profesionālās specializācijas studiju kursi, kas apskata visus runas, valodas, komunikācijas un orofaringeālās funkcijas traucējumu veidus, dod zināšanas un praktiskā darba iemaņas novērtēšanas metodēs un korekcijas darba pieejās. Studiju programma tiek realizēta ievērojot studiju moduļu, studiju kursu un prakšu pēctecību, tie ir savstarpēji vienoti un saskaņoti sasniedzamo zināšanu, prasmju un kompetenču kontekstā. Studiju laikā ir paredzēts apgūt septiņus studiju kursu moduļus jeb tematiskās grupas: I modulis/tematiskā grupa – Logopēdijas pamatjautājumi (1. un 2. semestris), II modulis/tematiskā grupa – Bērnu

²⁶ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu apraksti. http://www.nki-latvija.lv/content/files/EKI-limenu-apraksti_1.pdf

²⁷ Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) līmenim atbilstošo zināšanu, prasmju un kompetenču apraksti. <http://www.nki-latvija.lv/content/files/LKI%20limenu%20aprakstu%20tabula%202017.pdf>

²⁸ Profesijas standarts “Skolotājs”. SASKAŅOTS: Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2018. gada 23. maija sēdē, protokols Nr. 4. <https://visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-048.pdf>

²⁹ MK noteikumi Nr. 716 (2018). Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem. <https://likumi.lv/ta/id/303371-noteikumi-par-valsts-pirmsskolas-izglitibas-vadlinijam-un-pirmsskolas-izglitibas-programmu-paraugiem>

logopēdija (3. semestris, atsevišķi ar šo moduli saistīti studiju kursi ir iekļauti 4. un 6. semestrī), III modulis/tematiskā grupa – Audioloģija un balss traucējumi (4. semestris, atsevišķi ar šo moduli saistīti studiju kursi ir iekļauti 1. un 2.semestrī), IV modulis/tematiskā grupa – Skolas logopēdija (5. semestris), V modulis/tematiskā grupa – Kompleksi funkciju traucējumi (6. semestris, atsevišķi ar šo moduli saistīti studiju kursi ir iekļauti 1., 2., 3., 4. un 5. semestrī), VI modulis/tematiskā grupa – Klīniskā logopēdija (7. semestris), VII modulis – Noslēguma modulis logopēdijā [8. semestris, noslēguma prakse (Logopēdiskā prakse VII), bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana, kvalifikācijas eksāmens, kas apliecina studiju laikā apgūto zināšanu, prasmju un kompetences kopumu].

Jaunā studiju programma “Logopēdija” tiks piedāvāta pilna laika (4 gadi) un nepilna laika studiju (4,5 gadi) formās. Studiju programmas plānojumu skatīt 6. pielikumā.

Programmas atbilstība otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartam

LiepU Pedagoģijas un sociālā darba fakultātes bakalaura studiju programma “Logopēdija” ir izveidota atbilstoši MK noteikumiem Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (izdoti 26.08.2014.)³⁰.

Bakalaura programmas obligātais saturs nodrošina zināšanu, prasmju un kompetenču kopumu, kas nepieciešams profesionālās darbības veikšanai, atbilstoši izpratnei par logopēda profesiju Eiropas Savienībā. Programmas apjoms ir 160 KP, tās saturs un struktūra ir atbilstoša augstākminētajos noteikumos izvirzītajām prasībām (skatīt 13. tabulu un 3. pielikumu).

13. tabula

Studiju programmas “Logopēdija” struktūras atbilstība otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (OLPAI) valsts standartam

OLPAI valsts standarts	SP Logopēdija, 1. st. gads	SP Logopēdija, 2. st. gads	SP Logopēdija, 3. st. gads	SP Logopēdija, 4. st. gads	SP Logopēdija kopā
Vispārīzglītojošie kursi: vismaz 20 KP	12 KP	4 KP	4 KP	-	20 KP
Nozares teorētiskie pamatkursi : vismaz 36 KP	20 KP	-	7 KP	9 KP	36 KP
Nozares profesionālās specializācijas kursi: vismaz 60 KP	6 KP	28 KP	19 KP	7 KP	60 KP
Izvēles daļa: vismaz 6 KP	-	2 KP	2 KP	2 KP	6 KP
Prakse: vismaz 20 KP	2 KP	6 KP	8 KP	10 KP	26 KP
Studiju darbi: trīs (3)	-	viens (1)	divi (2)	-	trīs (3)
Valsts pārbaudījumi: vismaz 12 KP	-	-	-	12 KP	12 KP
Kopā: 160 KP	Kopā: 40 KP	Kopā: 40 KP	Kopā: 40 KP	Kopā: 40 KP	Kopā: 160 KP

³⁰ <http://likumi.lv/doc.php?id=268761>

Programmas atbilstība profesijas standartam

Studiju programma “Logopēdija” izstrādāta balstoties uz Skolotāja logopēda (profesijas kods 2352 01) amata aprakstā (saskaņots IZM 2016. gada 6. septembrī, apstiprināts LLA valdes sēdē 2016. gada 5. septembrī)³¹ minētajām prasībām, kā arī CPLOL definētajām studiju procesā apgūstamajām logopēda kompetencēm,³² kā arī daļēji uz Skolotāju profesijas standartu (saskaņots 2018. gada 23. maijā).³³

LiepU studijas programmas “Logopēdija” atbilstība CPLOL standartam, norādot precīzus studiju kursu nosaukumus, ir apkopota 14. tabulā. CPLOL standarts neparedz precīzu savstarpējo ECTS sadalījumu starp jomām un tajās ietvertajiem studiju kursiem.

14. tabula

LiepU studiju programmas “Logopēdija” studiju kursu atbilstība CPLOL izglītības standartam

Revision of the Minimum Standards for Education. Riga, 12 May 2007	LiepU bakalaura studiju programma “Logopēdija” Liepāja, 2019
Biomedicīnas zinātnes:	
Runas un valodas bioloģiskie pamati; Anatomija un fizioloģija; Runas un skaņas fizika; Neiroloģija; Otorinolaringoloģija; Pediatrija; Geriatrija; Psihiatrija; Ortodontija, Audioloģija; Foniatrija; Ģenētika	Cilvēka anatomija un fizioloģija; Pediatrija; Runas un dzirdes orgānu anatomija, fizioloģija un patoloģija; Runas un dzirdes fizikālie pamati; Neiroloģija, psihiatrija, ģenētika I, II; Audioloģija; Šķeltņu runa un ortodontija; Gerontoloģija un geriatrija; Mūzikas terapija
Valodniecības zinātnes:	
Lingvistika; Psiholingvistika; Neirolingvistika; Sociolingvistika; Multilingvisms	Artikulārā un akustiskā fonētika; Ortoepija un ortogrāfija; Valodas struktūra un semantika; Komunikācijas teorija un prakse, psiholingvistika I, II; Bērnu valoda: sistēma, struktūra, norma; Profesionālā svešvaloda logopēdijā; Valodas traucējumi bērniem
Sociālās zinātnes:	
Psiholoģija (attīstības, klīniskā, kognitīvā, sociālā); Neiropsihoģija; Pedagoģija; Socioloģija	Psiholoģija skolotājiem; Klīniskā psiholoģija; Neiropsihoģija; Psihoterapija un psiholoģiskā veselība; Iekļaujošā un speciālā izglītība; Latviešu valodas mācību joma pirmsskolā; Latviešu valodas mācību joma sākumskolā; Ievads izglītībā ilgtspējīgai attīstībai, Sociāli emocionālā mācīšanās
Logopēdija:	
Iegūtie un iedzimtie runas un valodas traucējumi; Afāzija; Neiromotorie traucējumi; Balss traucējumi; Runas tempa un ritma traucējumi; Orofaringeālās funkcijas traucējumi; Rakstu valodas traucējumi; Kranofaciālie traucējumi; Mācīšanās traucējumi; Autisma spektra traucējumi; Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija; Kompleksi funkciju traucējumi	Ievads logopēdijā un logopēdijas vēsture; Logopēda profesionālās darbības pamati; Runas un valodas novērtēšanas metodes; Agrīnās attīstības logopēdija; Skaņu izrunas traucējumi; Valodas traucējumi bērniem; Šķeltņu runa un ortodontija; Runas tempa un ritma traucējumi; Bērnu dizartrijs un orofaringeālās funkcijas traucējumi; Rakstu valodas traucējumi; Balss traucējumi; Iegūtie valodas traucējumi; Iegūtie runas un rīšanas traucējumi; Augmentatīvās un alternatīvās komunikācijas metodes; Latviešu nedzirdīgo zīmju valodas pamati; Kompleksi funkciju traucējumi; Montessori ārstnieciskā pedagoģija logopēdijā; Logoritmika un smalkās motorikas vingrinājumi logopēdijā; Minhenes funkcionālās attīstības diagnostika logopēdijā
Pētnieciskā darba prasmes:	

³¹ http://logopedi.lv/faili/faili/2016/logopeda%20amata%20apraksts_05%2009%2016.pdf

³² http://cplol.eu/images/Documents/education/Revised_Min_Standards_2007_la.pdf

³³ <https://visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-048.pdf>

Pētījumu metodoloģija; Statistika; Novērošanas, datu vākšanas, transkripcijas, novērtēšanas un analīzes prakse	Pētniecība izglītībā, Pētniecība logopēdijā I, II, III, IV, V; Informācijas tehnoloģijas logopēdijā; Bakalaura darbs logopēdijā
Prakse:	
Prakses metodoloģijai jāaptver visi praktiskā darba aspekti: profilakse, novērtēšana, diagnosticēšana, iedarbība; prakses laikā jāiegūst praktiskā darba pieredze, strādājot ar bērniem un pieaugušajiem, visa veida runas, valodas un komunikācijas traucējumiem.	Logopēdiskā prakse I (Logopēdiskā darba organizācija); Logopēdiskā prakse II (Bērnu logopēdija); Logopēdiskā prakse III (Audioloģija); Logopēdiskā prakse IV (Skolas logopēdija); Logopēdiskā prakse V (Kompleksi funkciju traucējumi); Logopēdiskā prakse VI (Klīniskā logopēdija); Logopēdiskā prakse VII (Noslēguma prakse logopēdijā)
Citi (juridiskie un ekonomiskie pamati u. c.):	
Šie studiju kursi CPLOL izglītības standartā netiek atsevišķi izdalīti un parasti tiek realizēti, vadoties pēc valsts iekšējiem normatīviem augstākās izglītības telpā.	Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti; Izglītības vadība; Valsts, civilā un vides aizsardzība

Veicot LiepU studiju programmas “Logopēdija” saturisko analīzi un salīdzinot to ar CPLOL logopēdijas speciālistu izglītības standartu, var secināt, ka studiju programma ir atbilstoša CPLOL prasībām jeb logopēdijas speciālistu izglītošanas prasībām Eiropā.

Logopēda profesijas standarts ir iesniegts Valsts izglītības saturā centrā. Tas tika izstrādāts ESF projekta “Labākas pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē” (SAM 8.2.3.0/18/A/017) ietvaros. Logopēda profesijas standartā ir iekļautas divas logopēdijas apakšspecialitātes – skolotājs logopēds un audiologopēds. Abās apakšspecialitātēs studējošie apgūst līdzīgus studiju kursus, lai pabeidzot augstskolu savu profesionālo darbību varētu realizēt Izglītības, Labklājības un Veselības ministriju pakļautībā esošajās iestādēs, kā arī strādājot privātp praksē, atbilstoši LR likumdošanai un veicot sertifikāciju attiecīgās specializācijas profesionālajā asociācijā (Latvijas logopēdu asociācijā vai Audiologopēdu asociācijā). Atkarībā no izvēlētas darbības jomas skolotājs logopēds un audiologopēds apgūst un lieto jomai specifiskās izpētes, novērtēšanas, konsultēšanas, korekcijas, rehabilitācijas, adaptācijas un attīstības veicināšanas metodes, ievērojot profesionālo ētiku un atbilstošās jomas normatīvos aktus. Līdz ar to skolotājs logopēds papildus profesionālās specializācijas kursiem logopēdijā, medicīnā, psiholoģijā un lingvistikā apgūst arī pedagoģijas jomas studiju kursus. Studiju programmas atbilstība profesijas standarta “Logopēds” projektam ir skatāma 4. pielikumā.

Skolotājs logopēds ir integrēta profesija. Šīs profesijas speciālists ir ieguvis atbilstošu augstāko izglītību specialitātē un turpina izglītoties atbilstoši jaunākajām aktualitātēm specialitātē, pedagoģijā, medicīnā un psiholoģijā vienotajā Eiropas izglītības telpā. Skolotājs logopēds veic dažādas patoģenēzes komunikācijas, runas, valodas, rakstu valodas traucējumu diagnosticēšanu, valodas traucējumu koriģējoši attīstošo darbību un profilaksi, lai sekmētu Valsts pamatzglītības standartā (MK noteikumi Nr. 747, pieņemti 2018. gada 27. novembrī)³⁴ paredzēto zināšanu, izpratnes un pamatprasmju veidošanos valodas mācību jomā, kā arī nodrošinot caurviju prasmes, vērtības un tikumus jeb pratības apgūšanu. Pirmsskolas izglītības iestādēs strādājošajiem skolotājiem logopēdiem saistoši ir MK noteikumi “*Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem*” (MK noteikumi Nr. 716, pieņemti 2018. gada 21. novembrī)³⁵. Līdz ar to

³⁴ <https://likumi.lv/ta/id/303768>

³⁵ <https://likumi.lv/ta/id/303371>

skolotājs logopēds logopēdiskās korekcijas procesā integrē projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” vadlīnijas. Tomēr tas notiek ievērojot izglītojamā runas, valodas vai komunikācijas traucējuma individuālo specifiku, kā arī saglabājot vispārīgo un specifisko logopēdiskās korekcijas principu un metožu ievērošanu un īstenošanu. Daļēji skolotāja logopēda darbu reglamentē “Prašības izglītojamo ar speciālām vajadzībām uzņemšanai vispārējās izglītības iestāžu īstenojamās vispārējās izglītības programmās” (MK noteikumi Nr. 543, pieņemti 2018. gada 21. augustā)³⁶. Skolotājs logopēds spēj izvērtēt un diagnosticēt arī balss un orofaringeālās funkcijas traucējumus.

Balstoties uz skolotāja logopēda profesijas būtību, studiju programma veidota tā, lai tiktu ietvertas arī skolotāja profesijas standartā izvirzītās prasības, un skolotājs logopēds spētu veiksmīgi iekļauties izglītības iestādes darbībā, apvienojot vispārīgās skolotāja profesijai nepieciešamās zināšanas un prasmes ar specifiskajām logopēda profesijai nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Studiju programmas saturs nodrošina to zināšanu un prasmju apguvi, kas nepieciešamas, lai skolotājs logopēds varētu realizēt savus profesionālos pienākumus, strādājot ar dažāda vecuma izglītojamajiem. Studiju laikā (teorētiskajās un praktiskajās nodarbībās, laboratorijas darbos, semināros, praksē) studējošie apgūst prasmi adaptēt mācību programmu saturu izglītojamajiem ar dažādas patoģenēzes runas, valodas, komunikācijas un/vai rakstu valodas traucējumiem, apgūst prasmi atpazīt, novērot, noteikt, pētīt un koriģēt izglītojamo runas un valodas funkcijas attīstības traucējumu izpausmes, apgūst specifiskas, katram individuālajam traucējumu korekcijas gadījumam nepieciešamās logopēdiskās tehnoloģijas un prot tās pielietot praksē, apgūst prasmi veikt individuālo un mazo grupu (līdz četriem izglītojamajiem) korekcijas darbu, apgūst prasmi izmantot augmentatīvās un alternatīvās komunikācijas metodes, apgūst prasmi veikt valodas attīstības dinamikas izpēti.

Iekļaujošās izglītības kontekstā studenti apgūst prasmi izglītojamajiem ar valodas traucējumiem nodrošināt nepieciešamos atbalsta pasākumus un strādāt atbalsta komandā³⁷, kā arī apgūst prasmi sekmēt sociālo un pedagoģisko integrāciju/iekļaušanu. Studējošie apgūst prasmi ievērot toleranci pedagoģiski koriģējošā procesa diferenciācijā un individualizācijā, atbilstoši izglītojamo spējām, vajadzībām un interesēm.

Studiju laikā students apgūst prasmes plānot savu profesionālo darbību, sastādīt logopēdijas nodarbību/korekcijas stundu grafiku, aizpildīt skolotāja logopēda dokumentāciju atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai un izglītības iestādes specifikai, apgūst prasmes sadarboties ar pedagogiem un speciālistiem, konsultēt un iesaistīt vecākus koriģējoši attīstošajā darbībā.

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms

Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanās principus. Studējošo noslodze atbilst 40 akadēmisko stundu darbam par vienu kredītpunktu. 1 KP ir ietvertas 16 kontaktstundas un 24 studenta

³⁶ <https://likumi.lv/ta/id/301251>

³⁷ http://visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/atb_komandas_organizacija.pdf

patstāvīgā darba stundas. Līdz ar to studiju kursu satura apguves procesā tiek integrētas divas studiju formas: darbs auditorijā un studenta patstāvīgais darbs.

Iegūtā izglītība tiek vērtēta, summējot pozitīvos sasniegumus (sekmīgus vērtējumus). Par visu programmā ietvertā satura apguvi nepieciešams iegūt pozitīvu (sekmīgu) vērtējumu. Atbilstoši studiju programmas un studiju kursos izvirzītajiem mērķiem, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem ir noteiktas pamatprasības iegūtās izglītības vērtēšanai, kas balstās uz principiem: vērtēšanas atklātība; vērtējuma obligātums; vērtējuma pārskatīšanas iespējas; pārbaudes veidu dažādība (skatīt *Noteikumus par studiju kursu/moduļu pārbaudījumiem*).³⁸ Detalizētāk studiju programmas vērtēšanas pamatprincipi raksturojami šādi:

- pozitīvo sasniegumu summēšanas princips — iegūtā izglītība tiek vērtēta, summējot pozitīvos sasniegumus;
- vērtējuma obligātuma princips — nepieciešams iegūt pozitīvu vērtējumu par programmu pamatdaļās ietvertā obligātā satura apguvi;
- prasību atklātības un skaidrības princips — atbilstoši izvirzītajiem programmu mērķiem un uzdevumiem, kā arī mācību kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts pamatprasību kopums iegūtās izglītības vērtēšanai;
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips — studiju programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus;
- vērtējuma atbilstības princips — pārbaudes darbā tiek dota iespēja apliecināt analītiskās un radošās spējas, zināšanas, prasmes un iemaņas visiem apguves līmeņiem atbilstošos uzdevumos un situācijās.

Pārbaudēs iekļaujamais satura apjoms atbilst kursu programmās noteiktajam saturam un profesiju standartā noteiktajām prasmju un zināšanu prasībām, Studiju programmas apguves vērtēšanas pamatformas ir eksāmens un ieskaite. Eksāmenā un ieskaitē studiju kursa satura apguve tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr.141, Nr.512, Nr.240 un atbilstoši LiepU "Noteikumiem par studiju kursa/moduļa pārbaudījumiem" (apstiprināts LiepU Senāta sēdē 20.05.2013., protokols Nr.11), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Par katru apgūto studiju kursu tiek piemēroti kredītpunkti, ja saņemts vērtējums vismaz 4 balles (gandrīz viduvēji) 10 ballu skalā.

Studiju programmā saturs organizēts, izpildot studiju kursu prasības un logopēdisko praksi uzdevumus. Studiju noslēgumā izstrādā un aizstāv bakalaura darbu un kārtu kvalifikācijas eksāmenu. Studējošo prakses organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā.

Studiju formas: Pilna laika klātie 4 gadi un nepilna laika neklātie 4,5 gadi.

Studiju metodes: lekcijas, semināri, diskusija, individuālais, pāru un grupu darbs, praktiskie darbi, laboratorijas darbi, gadījumu analīze, patstāvīgais darbs.

---

³⁸ https://www.liepu.lv/uploads/files/Noteikumi%20par%20studiju%20kursu_modula%20parbaudijumiem.pdf

Studiju procesā sagaidāmie rezultāti prasmju, iemaņu un kompetenču formā ir noteikti katra studiju kursa aprakstā, norādot patstāvīgā darba saturu un apjomu, iesniedzamos darbus un līdzdalību studiju procesā. No studējošā tiek gaidīta atbildība par studijām, patstāvīgā darba izpildi un prakses uzdevumu īstenošanu, darba grafika ievērošanu.

Studiju kursu izvēle, saturs un apjoms, kā arī prakses saturs ir atbilstoši iegūstamajai skolotāja logopēda kvalifikācijai vadoties pēc skolotāja logopēda amata aprakstā minētajām prasībām, CPLOL definētajam studiju procesā apgūstamajam logopēda kompetences kopumam, kā arī daļēji uz skolotāju profesijas standarta prasībām. Studiju saturs pēctecīgi tiek strukturēts studijuursos, praksēs, kas nodrošina pakāpenisku logopēda kompetences apguvi. Studiju saturs ir virzīts uz teorētiskās un praktiskās pieredzes integrāciju, studijas ir saistītas ar pētniecību, zinātniskajām un praktiskajām aktualitātēm logopēdijas jomā.

Studiju rezultātu novērtēšanu nosaka studijuursos norādītie vērtēšanas kritēriji un pārbaudes formas. Studiju kursu noslēguma pārbaudījumos akcents tiek likts uz teorijas integrāciju praksē. Studiju procesa vērtēšana notiek izvērtējuma un novērtējuma formā. Tā mērķis ir sekmēt topošo logopēdijas speciālistu kompetences kopuma attīstību un attieksmju pilnveidi. Izvērtējums ir orientēts uz studiju procesā apgūto zināšanu, prasmju un kompetenču dinamikas noskaidrošanu. Tas tiek veikts semināros, studijuursos, grupuursos, diskusijās, studentu patstāvīgajosursos un praksēs. Studiju rezultātu novērtēšana tiek veikta studiju kursu noslēgumā, un tās formu nosaka studijuursos norādītie vērtēšanas kritēriji un pārbaudes formas. Pārbaudījumi, atkarībā no studiju kursa specifikas, tiek organizēti individuāli vai grupā, var tikt organizēti kā rakstisks tests vai kolokvijs, kā studiju procesā padziļināti izpētītas tēmas prezentācija un aizstāvēšana. Studiju programmā pārsvarā tiek īstenota vērtēšana pēc kumulatīvā principa. Vērtēšana pēc kumulatīvā principa veicina studentu atbildīgu attieksmi pret studiju procesu, kā arī rosina studentus zināšanas apgūt sistēmiski un sistemātiski, savlaicīgi izpildīt patstāvīgo darbu uzdevumus, piedalīties lekcijās, semināros un praktiskajosursos. Svarīga studiju procesā apgūtā kompetences kopuma novērtēšanas forma ir studentu pašrefleksija.

Studiju procesā tiek izmantotas multimediju tehnoloģijas. Studiju materiāli studiju kursu satura veiksmīgai apguvei, kā arī testi un cita veida pārbaudes darbi ir pieejami e-studiju vidē. E-studiju vide sniedz iespēju studiju procesu individualizēt atbilstoši katra studenta vajadzībām un interesēm.

Studiju programmas apguves noslēgumā kārtojams valsts noslēguma pārbaudījums – kvalifikācijas eksāmens logopēdijā un bakalaura darba logopēdijā aizstāvēšana, kas arī tiek vērtēti 10 ballu skalā. Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas sastāvā ir komisijas vadītājs un vismaz četri komisijas locekļi. Komisijas vadītājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir nozares profesionālie darba devēji vai pārstāvji.

Diplomu par augstāko izglītību, kas apliecina iegūto skolotāja logopēda profesionālās kvalifikācijas līmeni, saņem students, kurš apguvis programmu un nokārtojis kvalifikācijas eksāmenu, iegūstot tajā vērtējumu, kas nav mazāks par 4 ballēm (gandrīz viduvēji). Bakalaura programmas saturs nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences kopumu atbilstoši Latvijas izglītības ietvarstruktūras 6. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei un Piektajam Latvijas profesionālās kvalifikācijas līmenim.

Studiju programmas īstenošana balstīta studentcentrētā pieejā un pozitīvu pedagoģisko attiecību veidošanā, iesaistot studējošos studiju procesa izvērtēšanā, atgriezeniskās saites nodrošināšanā un studiju programmu pilnveidē, vienlaikus rosinot būt patstāvīgiem un atbildīgiem studiju procesa rezultātu sasniegšanā. Studentcentrētās mācīšanas un mācīšanās būtība:

- ņem vērā un respektē studentu un viņu vajadzību daudzveidību;
- ņem vērā un izmanto dažādus programmas īstenošanas veidus;
- atbilstoši apstākļiem izmanto daudzveidīgas pedagoģiskās metodes;
- veicina studējošā tieksmi uz patstāvīgumu;
- veicina abpusēju cieņu studējošā un mācībspēka attiecībās.

Liepājas Universitātē pastāv atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Tomēr, īstenojot studentcentrētu pieeju studiju procesā, studentiem netiek samazinātas prasības logopēdijas speciālista zināšanu, prasmju, kompetences kopuma apguvē.

Izstrādājot studiju programmas un to studiju kursus, īpaša vērība tiek veltīta studiju rezultātu jēgpilnai formulēšanai, tādējādi veicinot studentu izpratni un līdzatbildību par savu mācīšanos, pašvērtēšanu un saņemto novērtējumu par sniegumu. Studiju procesā tiks izmantotas studiju mērķim un plānotajiem studiju rezultātiem atbilstošas metodes, pārbaudes formas un vērtēšanas kritēriji.

Studiju virziena “Izglītība un pedagoģija” studiju programmu, tai skaitā programmas “Logopēdija” studiju procesā, teorijas un prakses vienotības nodrošināšanai, tiek ņemtas vērā šādas dimensijas atbalstošas un iekļaujošas studiju vides veidošanai un mācību procesa kvalitātes nodrošināšanai:

- kognitīvā (zināšanas, teorija);
- pedagoģiskā (didaktiski pedagoģiskās tehnoloģijas, studiju procesa organizācija);
- sociālā (starppersonu un pedagoģiskās attiecības);
- inovatīvā (logopēdiskajā praksē aprobēto zināšanu un prasmju transformācija);
- pētnieciskā (pētniecības integrācija).

3.3. Studējošo prakses nodrošinājums

Studiju programmā “Logopēdija” logopēdiskās prakses tiek plānotas atbilstoši Liepājas Universitātes noteikumiem par praksi.³⁹ Praksi īsteno saskaņā ar prakses līgumu. Prakses līgumu augstskola slēdz ar darba devēju. Prakses līgumā ietver prakses mērķus, uzdevumus, prakses norises plānojumu, prakses sasniegumu vērtēšanas kārtību, kā arī pušu pienākumus un atbildību. Prakses mērķi studējošais sasniedz, pamatojoties uz iegūtajām

---

³⁹ <https://www.liepu.lv/lv/675/praksu-dokumenti>

zināšanām, prasmēm, kompetenci un iepriekšējo darba pieredzi. Ir izstrādāti prakses noteikumi (skatīt 8.A pielikumu), kurā noteikti prakses uzdevumi un norises kārtība. 8.A pielikumā ir pievienots arī līguma paraugs par studenta prakses īstenošanu.

Studiju programmas “Logopēdija” satura īstenošanā tiek ievērota studiju kursu un prakšu pēctecība. Programmā piedāvāto studiju kursu saturs orientēts uz pēctecīgu un savstarpēji integrētu zināšanu un prasmju apguvi, lai studiju procesā tiktu attīstīta studējošo profesionālā kompetence dažādās logopēdijas jomās. Prakšu uzdevumu īstenošana veicina studentu patstāvību, atbildību un apliecina prasmes izmantot iepriekš apgūtās zināšanas logopēdijas profesionālajā vidē. Prakšu plānošanas stratēģija paredz praktizējošu skolotāju logopēdu un audiologopēdu piesaisti – prakses nodrošināšanā ir iesaistīti izglītības sistēmā strādājošie skolotāji logopēdi, veselības un sociālās aprūpes sistēmā strādājošie audiologopēdi un ārstniecības atbalsta personas, kā arī privātp praksēs strādājošie logopēdijas speciālisti. Studentu logopēdiskās prakses vietas aptver visus Latvijas reģionus – Kurzemi, Zemgali, Vidzemi, Latgali un Rīgu. Pirms un pēc prakses tiek izvērtēta prakses vietas piemērotība attiecīgās logopēdiskās prakses veikšanai.

Prakse tiek realizēta 26 KP apjomā (septiņas logopēdiskās prakses) – Logopēdijas prakse I (Logopēdiskā darba organizācija), Logopēdijas prakse II (Bērnu logopēdija), Logopēdijas prakse III (Audioloģija), Logopēdijas prakse IV (Skolas logopēdija), Logopēdijas prakse V (Kompleksi funkciju traucējumi), Logopēdijas prakse VI (Klīniskā logopēdija), Logopēdijas prakse VII (Noslēguma prakse logopēdijā) (prakses plānojuma pārskatu skatīt 15. tabulā).

15. tabula

Prakses plānojums studiju programmā “Logopēdija”

Studiju gads	Rudens semestris	Pavasara semestris
1.		Logopēdiskā prakse I Logopēdiskā darba organizācija <ul style="list-style-type: none"> 2 nedēļas (2 KP) Vērošanas prakse
2.		Logopēdiskā prakse II Bērnu logopēdija <ul style="list-style-type: none"> 4 nedēļas (4 KP) Speciālā vai vispārēja tipa pirmsskolas izglītības iestāde
		Logopēdiskā prakse III Audioloģija <ul style="list-style-type: none"> 2 nedēļas (2 KP) Dažāda tipa iestādes, kurās ir personas ar dzirdes traucējumiem
3.	Logopēdiskā prakse IV Skolas logopēdija <ul style="list-style-type: none"> 4 nedēļas (4 KP) Speciālo un vispārīgizglītojošo skolu logopēdiskie kabineti 	Logopēdiskā prakse V Kompleksi funkciju traucējumi <ul style="list-style-type: none"> 4 nedēļas (4 KP) Dažāda tipa iestādes, kurās ir personas ar kompleksiem traucējumiem
4.	Logopēdiskā prakse VI Pieaugušo logopēdija <ul style="list-style-type: none"> 4 nedēļas (4 KP) Veselības aprūpes iestādes 	Logopēdiskā prakse VII Noslēguma prakse logopēdijā <ul style="list-style-type: none"> 6 nedēļas (6 KP) Dažāda tipa iestādes

Tādējādi tiek aptvertas visas jomas, kurās pēc studiju programmas absolvēšanas varētu strādāt jaunais logopēdijas speciālists. Prakses vietas ir jāizvēlas atbilstoši studiju semestrī

apgūtajām zināšanām un tas tiek norādīts prakses ievadinstruktažas materiālos. Jau studiju laikā studējošajiem ir iespēja izvērtēt savas spējas un profesionālo piemērotību darbam konkrētās logopēdijas jomās. Tas mazina risku, ka jaunais speciālists, uzsākot patstāvīgu logopēdiskā darba īstenošanu, secinās, ka izvēlēta joma tomēr neatbilst speciālista profesionālajām interesēm un psiholoģiskajai piemērotībai. Studentu aptaujas un diskusijas prakses konferenču laikā apstiprina, ka lielākā daļā studējošo savas profesionālās darbības jomas izvēli jau ir veikuši studiju laikā, un lielā mērā izvēli ir iespaidojusi gūtā pieredze praksē.

Prakses ievadinstruktažā (notiek mēnesi pirms prakses sākuma) studējošiem tiek sniegta informācija par prakses mērķi, uzdevumiem, par sasniedzamajiem rezultātiem. Katrs studējošais saņem prakses ievadinstruktažas materiālus drukātā vai elektroniskā formā. Ar tiem pirms prakses līguma noslēgšanas tiek iepazīstināts prakses konsultants, un tikai pēc tam tiek noslēgts prakses līgums ar institūcijas vadītāju. Ja nepieciešams, studentam tiek sniegts atbalsts prakses vietas nodrošināšanā.

Prakses laikā studenti vēro prakses konsultantu profesionālo darbību, noskaidro logopēdiskā darba organizāciju institūcijā, plāno, vada, analizē logopēdiskās nodarbības prakses konsultanta vadībā, izstrādā nodarbību plānus, novērtēšanas un progresu ziņojumus, kā arī veic datu ieguvī zinātniskajiem pētījumiem studiju darbu un bakalaura darbu izstrādes īstenošanai. Prakses norise tiek atspoguļota prakses mapē. Prakses laikā studējošajiem ir jāievēro logopēda profesionālās darbības Ētikas kodekss un visi atbilstošās jomas normatīvi un noteikumi.

Prakses laikā prakses vadītājs (LiepU mācībspēks) īsteno saziņu gan ar studentiem, gan prakses konsultantiem, lai pārliecinātos par prakses norises gaitu un nepieciešamības gadījumā sniegtu konsultatīvu atbalstu studējošajam vai prakses konsultantam. Kā studenti, tā prakses konsultanti sniedz savu atzinumu un ieteikumus par logopēdisko praksi saturu un teorētisko studiju laikā gūtajām zināšanām un prasmēm. Prakses konsultanti tiek aicināti piedalīties prakses noslēguma konferencēs.

Prakses noslēguma konferencē studējošie prezentē paveikto prakses laikā, dalās ar gūtajiem iespaidiem un jaunajām prasmēm. Noslēgumā tiek sniegts prakses vērtējums pēc kumulatīvā principa, kas sevī ietver prakses publiskās aizstāvēšanas vērtējumu, prakses mapes vērtējumu un iestādes prakses konsultanta sniegtais studenta darba raksturojums un vērtējums.

3.4. Studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēma

2016. gada Senāta sēdē tika apstiprināta Liepājas Universitātes attīstības stratēģija 2016.–2020. gadam. Stratēģijā nodefinēts LiepU virsmērķis – “nodrošināt pētniecībā balstītas, reģionam nepieciešamas, Latvijas un starptautiskā mērogā konkurētspējīgas un kvalitatīvas augstākās profesionālās, akadēmiskās izglītības un mūžizglītības ieguves iespējas, veicinot zināšanās un profesionālajās kompetencēs balstītu tautsaimniecības attīstību un radošas, kultūrorientētas sabiedrības nostiprināšanos”, un noteikti studiju un mūžizglītības attīstības mērķi, zinātniskās darbības, pētniecības un inovāciju attīstības mērķi, cilvēkresursu

pārvaldības mērķi, finanšu pārvaldības mērķi un projektu pārvaldības mērķi ar rezultativajiem rādītājiem.

Lai nodrošinātu virsmērķa un mērķu izpildi, LiepU ir jāņem vērā ārējās prasības kvalitātes nodrošināšanai un sadarbības partneru un iesaistīto pušu viedoklis. Lai realizētu virsmērķi un mērķus, LiepU izmanto attīstības un plānošanas dokumentus un iekšējo kvalitātes vadības sistēmu (turpmāk – KVS). LiepU KVS sistēmā ir iekšējo normatīvo dokumentu datu bāzes un procedūras.

LiepU KVS sistēmā ir izveidotas procedūras, kas reglamentē studiju programmu veidošanu, licencēšanu un akreditāciju. Pamatojoties uz izmaiņām studiju programmu/virzienu akreditācijā, izstrādāta normatīvo dokumentu bāze (procedūras, noteikumi), kas palīdz ieviest gan jaunus studiju virzienus, gan programmas. Atsevišķas procedūras nosaka gan studiju kursu, gan studiju plānu izglītošanu, apstiprināšanu un izmaiņu vadību. Ir izveidotas procedūras, kuras reglamentē nodarbību ikgadējo studiju plānu izveidi un to izmaiņu vadību, kā arī nodarbību sarakstu sagatavošanu un izmaiņu vadību.

LiepU KVS sistēmā ir izveidotas procedūras, kas reglamentē studiju procesu – uzņemšanu, studiju gaitu, prakses, apmaiņas *Erasmus+* studiju iespējas, gala/valsts pārbaudījumus. Ir izveidotas procedūras par mācībspēku novērtēšanu, studentu vispārējās apmierinātības aptauju, absolventu un darba devēju viedokļu noskaidrošanu.

Sistēmā ir aprakstītas arī procedūras, kuras nodrošina atbalstu studiju procesa nodrošināšanai – personāla vadība, finanšu vadība, IT, bibliotēkas un saimniecisko resursu vadība, dokumentu vadība, projektu vadība, informācijas aprites un sabiedrības informēšanas vadība, kā zinātnes un pētniecības vadības procesi.

Nolikumu, noteikumu un citu normatīvo dokumentu izstrādē un to izpildes kontrolē aktīva ir LiepU Studentu padomes izvirzīto pārstāvju darbība. Studenti darbojās šādās LiepU institūcijās: LiepU Satversmes sapulcē, LiepU Senātā, Fakultāšu domēs, Studiju padomē, Zinātnes padomē, Bibliotēkas padomē, Stipendiju piešķiršanas komisijā, LiepU Senāta stipendijas piešķiršanas komisijā, Kredītu piešķiršanas komisijā, Studiju programmu Padomēs.

Lai nodrošinātu studiju programmas pilnveides iespējas atbilstoši izglītības zinātnu aktualitātēm, sabiedrības pieprasījumam, balstoties uz EFQM modeli, ir izmantota augstākās izglītības kvalitātes pilnveides metode. Šī metode palīdz konstatēt stāvokli izglītības organizācijas dažādos līmeņos. Modelī ir 9 kritēriji (līdervadība, politika un stratēģija, cilvēkvadība, resursi, procesu vadība, klientu apmierinātība, cilvēku apmierinātība, ietekme uz sabiedrību, rezultāti) ir izstrādāti 5 attīstības stadijās. Studiju programmas kvalitātes izvērtēšana atklāj, ka studiju programma atrodas 4. stadijā – ķēdē orientētā. Programmas satura un organizācijas pilnveide tiek vērsta uz 5. stadijas – visaptverošā kvalitāte – īstenošanu.

Visi LiepU darbinieki ir atbildīgi par Kvalitātes politikas, procedūru un vadības sistēmas ieviešanu, uzturēšanu un pilnveidošanu, uzņemas atbildību par kvalitāti un iesaistās kvalitātes nodrošināšanā. Darbinieku atbildību, tiesību un pienākumu formulējumi ir norādīti amatu aprakstos un procedūrās visām darba funkcijām, kas ietekmē darba kvalitāti.

Izvērtējums studiju programmas atbilstībai Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem ir pievienots 9. pielikumā.

3.5. Ieinteresēto pušu iesaiste studiju programmas pilnveidē

Studiju programmā tiek sekmēta daudzpusīga izglītības pieredze, kas nodrošina kompetences kopumu attīstību personīgajai un profesionālajai pašizpaušmei mainīgos apstākļos. Lai tas īstenotos tiek respektēta sadarbības atvērtība un brīvprātīga partnerība gan ar valsts iestādēm, gan nevalstiskajām organizācijām. Būtisks ir arī mūsdienu sabiedrības tīklojums, kas veicina studējošo un docētāju mobilitāti nacionālā un starptautiskā mērogā.

Sadarbība ar darba devējiem un nozares organizācijām tiek plānota studiju programmas īstenošanas gaitā, jo tā ir daļa no kvalitātes nodrošināšanas būtiskām sastāvdaļām. Darba devēji studentiem studiju laikā piedāvā logopēdiskās prakses vietas, bet pēc studiju beigām absolventiem ir iespēja turpināt savu profesionālo darbību konkrētajās izglītības, veselības vai sociālās aprūpes iestādēs. Līdz ar to arī darba devēji ir ieinteresēti veidot sadarbību, lai piesaistītu jaunus skolotājus logopēdus.

LiepU ir noslēgts abpusējs līgums ar Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldi (attiecībā uz visām tās pārraudzībā esošajām izglītības iestādēm), kas ļauj realizēt logopēdiskās prakses visās Liepājas pilsētas pirmsskolas, vispārizglītojošajās un speciālās izglītības mācību iestādēs.

Izveidota sadarbība ar Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldi (attiecībā uz visām tās pārraudzībā esošajām izglītības iestādēm) – par pedagogu aizvietošanas un brīvprātīgā darba dienestu. Pedagogu aizvietošanas un studentu brīvprātīgā darba dienests ir Liepājas Universitātes pedagoģisko un citu programmu studējošo brīvprātīgs darbs ar mērķi nodrošināt pedagogu aizvietošanu un/vai darbojoties kā skolotāju palīgiem Liepājas pilsētas izglītības iestādēs pēc Izglītības pārvaldes pieprasījuma. Tādējādi studentiem tiek nodrošināta iespēja pilnveidot savas profesionālās kompetences un izprast brīvprātīgā darba būtību un nozīmi.

Papildus tam, ir noslēgti līgumi ar Vainodes vidusskolu (kā LiepU bāzes skola), Rucavas novada domi (attiecībā uz visām tās pārraudzībā esošajām izglītības iestādēm), Aizputes novada domi (attiecībā uz visām tās pārraudzībā esošajām izglītības iestādēm), Zentas Mauriņas Grobiņas novada vidusskolu, Rīgas Rīnūžu vidusskolu un Oskara Kalpaka Liepājas 15. vidusskolu. Lai nodrošinātu klīniskās logopēdijas apguvi, ir noslēgti līgumi ar SIA Liepājas reģionālā slimnīca, VSIA “Nacionālais rehabilitācijas centrs ”Vaivari”. Līgums ar nodibinājumu “Centrs Dardedze” sniedz iespēju apgūt logopēda praktiskā darba iemaņas sociālās aprūpes sfērā. Pielikumā ir pievienota tabula, kurā apkopoti darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu (skatīt 10. pielikumu).

Studiju programmas pilnveidei tiks izmantoti studējošo un darba devēju aptaujas dati, ko nosaka LiepU Kvalitātes vadības sistēmas procedūras: VS-1-I Studentu vispārējās apmierinātības mērīšana, VS-1-II Darba devēju apmierinātības mērīšana, VS-1-III Absolventu apmierinātības mērīšana.

Studiju programmas “Logopēdija” izstrādē piedalījās Liepājas Universitātes, Latvijas Universitātes, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas un Daugavpils Universitātes mācībspēki. Savus ieteikumus programmas izstrādes laikā ir snieguši arī ESF projekta Nr. 8.3.1.1/16/I/002 “Kompetenču pieeja mācību saturā” eksperti un nodibinājuma “Iespējamā misija” eksperti. Kā konsultanti jaunās programmas izstrādē ir piedalījušies LiepU PSDF mācībspēki, LLA, logopēdijas jomas profesionāļi no izglītības un veselības aprūpes iestādēm, privātpraksēm. Savukārt eksperti-konsultanti ir snieguši atsauksmi par jaunveidojamās studiju programmas satura atbilstību viņu profesionālās darbības jomai (skatīt 10.B pielikumu). Darba devēji semināros un pārrunās augstu vērtēja absolventu studiju laikā iegūtās zināšanas un prasmes.

Darba devēji un nozaru organizācijas arī turpmāk tiks iesaistītas studiju programmas pilnveidē, ņemot vērā darba tirgus un nozares attīstības tendences. Darba devējiem būs iespējas novērot un novērtēt studentu profesionālo kompetenci un programmas resursu atbilstību izvirzītajiem mērķiem prakšu laikā. Darba devēju pārstāvji ir iesaistīti arī Izglītības un pedagoģijas studiju virziena padomes darbībā, kuras funkcijas ir starpdisciplināritātes un sadarbības ar darba devējiem īstenošana, kā arī pētniecībā balstītu studiju veicināšana un priekšlikumu izstrāde studiju programmas pilnveidei.

Potenciālie darba devēji tiek iesaistīti arī Valsts pārbaudījumu komisijas darbā, sniedzot atgriezenisko saikni par studiju programmas resursu iespējām un kvalitāti, topošo skolotāju logopēdu zināšanu, prasmju un kompetences atbilstību darba tirgus prasībām, prasmi saistīt un saskatīt teorijas un prakses vienotību, kā arī izmantot dažādas darba metodes. Komisijas vadītājs un vismaz puse no Komisijas sastāva ir nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji.

Programmas “Logopēdija” absolventi spēj strādāt izglītības iestādēs kā skolotāji logopēdi vai veselības aprūpes institūcijās kā ārstniecības atbalsta persona, kā arī privātpraksēs. Studiju programma “Logopēdija” mērķtiecīgi nodrošina studentiem vispusīgu zināšanu apguves iespējas, lai pēc programmas absolvēšanas viņi spētu būt konkurētspējīgi darba tirgū. Studiju programmas absolventu aptaujas dati apliecina studiju procesa kvalitāti un logopēdijas speciālistu pieprasījumu darba tirgū.

IV. Mācībspēki

4.1. Mācībspēku atlases kritēriji

Studiju programmas “Logopēdija” viens no nozīmīgākajiem kvalitātes nodrošināšanas faktoriem ir mācībspēki, kuri ir augsti kvalificēti speciālisti attiecīgo zinātņu nozaru (logopēdijas, izglītības zinātņu, medicīnas, psiholoģijas, lingvistikas u. c.) teorētisko nostādņu jautājumos vai arī ir profesionāli attiecīgajās zinātņu nozarēs. Mācībspēki – profesionāli spēj sekmīgi sabalansēt teorētiskos un praktiskos jautājumus, akcentējot zināšanas, kas nepieciešamas logopēda profesionālajā darbībā.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un inovatīvu studiju programmas īstenošanu, programmā iesaistāmo mācībspēku atlasei izmantoti vairāki kritēriji. Kā obligātie mācībspēku atlases kritēriji ir:

- 1) mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām;
- 2) zinātniskās pētniecības virziens/intereses atbilst studiju programmas/kursa saturam;
- 3) atbilstošas valsts valodas un svešvalodu zināšanas.

Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku radošajai un zinātniskajai biogrāfijai jāapliecina vismaz viena, turpmāk minētā papildu kritērija izpildi:

- 1) profesionālā pilnveide augstskolu didaktikas/mācību metodikas jomā;
- 2) praktiskā darba pieredze izglītības, veselības vai sociālās aprūpes iestādē;
- 3) zinātniskā/praktiskā pieredze logopēdijā, izglītības zinātnēs, medicīnā, psiholoģijā, lingvistikā u. c. ar logopēdiju saistītās jomās;
- 4) piedalīšanās konferencēs, pētnieciskajos projektos;
- 5) dalība Eiropas Sociālā fonda projektā “Kompetenču pieeja mācību saturā”;
- 6) radošā darbība mākslinieciskās jaunrades jomā.

Nozares profesionāļiem jābūt vismaz piecu gadu darba stāžam nozarē, uz kuru attiecināms īstenojamais studiju kurss, un maģistra grādam vai maģistra izglītībai pielīdzināmai izglītībai.

Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla nodrošināšanā ir nepieciešama orientācija uz inovācijām logopēdijas jomā, teorijas un prakses sasaistes nodrošināšanu, atbalstu darba vidē balstītai logopēdu izglītībai. Ievērojot iepriekš minētos kritērijus, tiktu nodrošināta skolotāja logopēda profesionālās kompetences apguve studiju procesā.

Informācija par studiju programmas “Logopēdija” īstenošanā iesaistīto mācībspēku biogrāfiju un zinātniskās pētniecības rezultātiem atrodama 11.A un 11.B pielikumos. 16. tabulā ir skatāms pārskats par iesaistāmo mācībspēku atbilstību norādītajiem izvēles kritērijiem.

16. tabula

Iesaistāmo mācībspēku atbilstība norādītajiem izvēles kritērijiem

Nr.	Vārds, uzvārds	Grāds un/vai profesionālā kvalifikācija	Amats	Profesionālā pilnveide augstskolu didaktikas/mācību metodikas jomā	Praktiskā darba pieredze izglītības, veselības vai sociālās aprūpes iestādē	Zinātniskā/praktiskā pieredze dažādās ar logopēdiju saistītās jomās	Piedalīšanās konferencēs, pētnieciskos projektos	Dalība projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā"	Radošā darbība mākslinieciskās jaunrades jomā
1.	Aiga Mackeviča	PhD	viesdocente			X	X		
2.	Alīda Samuseviča	Dr.paed.	profesore	X		X	X		
3.	Anita Helviga	Dr.philol.	docente			X	X		
4.	Ādolfs Svolaks	Dr.	lektors		X				
5.	Ārija Kolosova	Dr.hist.	docente			X	X		
6.	Baiba Trinīte	Dr.med.	asociētā profesore			X	X		
7.	Blāzma Vikmane	Dr.paed.	docente			X	X		
8.	Dace Markus	Dr.habil.philol.	profesore			X	X		
9.	Dagnija Deimante	Dr.paed.	docente		X	X	X		
10.	Diāna Laiveniece	Dr.paed.	profesore			X	X	X	
11.	Dina Berloviene	Mg.paed.	lektore		X	X	X		
12.	Dina Bethere	Dr.paed.	profesore			X	X	X	
13.	Dzintra Šulce	Dr.philol.	docente			X	X		
14.	Ērika Gintere	Mg.psych.	lektore		X	X	X		
15.	Gundega Tomele	Mg.sc.educ.	lektore		X	X	X		
16.	Ilze Miķelsone	Dr.paed.	profesore	X		X	X	X	
17.	Inga Petermane	Mg.paed.	lektore		X				
18.	Ingūna Griškēviča	Dr.psych.	docente			X	X		
19.	Inta Kulberga	Dr.sc. admin.	docente			X	X		
20.	Irina Strazdiņa	Dr.psych.	docente	X		X	X		
21.	Irita Kovaļska	Mg.sc.sal.	lektore		X				
22.	Jana Grava	Dr.paed.	asociētā profesore	X		X	X		
23.	Jurijs Dehtjars	Dr.hab.phys.	profesors			X	X		
24.	Lāsma Latsone	Ph.D.	docente			X	X		
25.	Lāsma Ulmane-Ozoliņa	Dr.paed.	docente			X	X		
26.	Maria Vlassopoulos	PhD	viesprofesore			X	X		
27.	Marina Novika	Dr.paed.	docente			X	X		
28.	Sarmīte Tūbele	Dr.paed.	profesore			X	X		
29.	Sarmīte Voitkāne	Mg.psych.	lektore		X				
30.	Svetlana Lanka	Mg.sc.educ.	lektore			X	X		

31.	Uldis Zupa	Prof.maģ. grāds vadības zinībās sabiedrības vadībā	lektors	X		X	X		
32.	Vija Zēlerte	Mg.psych.	lektore		X				
33.	Vita Kadiķe	Mg.paed.	lektore		X				
34.	Zane Tumševica	Mg.paed.	lektore		X				

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Studiju programmā “Logopēdija” strādājošo docētāju sastāvs atbilst Augstskolu likumam un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 141. Studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācija ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanas nosacījumiem, kā arī normatīvo aktu prasībām izglītības jomā.

Mācībspēki ir profesionāļi savā zinātnes nozarē, kas apliecinājuši savu kompetenci nozares pētniecībā un e-vides izmantošanā studiju procesā, kā arī piedalījušies starptautiskos projektos un izstrādājuši mācību līdzekļus un materiālus. Studiju programmas īstenošanā ir piesaistīti arī profesionāļi savā specialitātē ar praktiskā darba stāžu attiecīgajā jomā – galvenokārt tajos studijuursos, kas saistīti ar logopēdiju, medicīnu un psiholoģiju.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītais personāls uzskaitīts 11. pielikumā, norādot mācībspēka zinātnisko grādu un/vai profesionālo kvalifikāciju, amatu, īstenotos studiju kursus.

Kā apliecina studiju programmas īstenošanā iesaistītā personāla uzskaitījums (11. pielikums), studiju virziena īstenošanā iesaistīti vairāku LiepU fakultāšu mācībspēki un viesdocētāji, kopumā 34 mācībspēki, no kuriem 22 ir ar doktora grādu (64,71 %), bet 12 – ar maģistra grādu (35,29 %). Divi mācībspēki ir viesdocētāji (5,88% no kopējā docētāju skaita programmā).

Studiju programmas īstenošanā ir iesaistīts 21 ievēlēts mācībspēks un 13 neievēlēti mācībspēki. No 21 ievēlētajiem mācībspēkiem 7 ir profesori un asociētie profesori, 11 docenti (visi ar doktora grādu dažādās zinātņu nozarēs). No 13 neievēlētajiem mācībspēkiem doktora grāds ir 4 mācībspēkiem: 2 profesoriem, 1 viesprofesorei un 1 viesdocentei. Vēlēto mācībspēku īpatsvars studiju programmā ir 61,77 %.

Akadēmiskā personāla zinātniskās un radošās darbības rezultāti ir atbilstoši MK Studiju programmu licencēšanas noteikumiem Nr. 795 (2018. gada 11. decembrī (prot. Nr. 59 59. §), attiecībā uz nepieciešamajiem kvalitatīvajiem rādītājiem studiju virzienam piesaistītajam akadēmiskajam personālam. 11. pielikumā ir pievienots saraksts ar visiem mācībspēkiem, kuri plānoti iesaistīt studiju programmas īstenošanā, kā arī visu mācībspēku radošās un zinātniskās biogrāfijas (skatīt 11.A pielikumu). Mācībspēku zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos, izdotie mācību līdzekļi, pētniecības projekti un mākslinieciskās jaunrades sasniegumu saraksts, kas raksturo studiju virzienā iesaistītā

akadēmiskā personāla profesionālo kompetenci docējamo studiju kursu nodrošināšanā ir pievienots 11.B pielikumā.

Tā kā studiju programmas īstenošanā ir iesaistītas visas LiepU fakultātes, tad arī zinātniskās pētījuma jomas ir plaša spektra, piemēram, humanitārās zinātnes, matemātika, tehnoloģijas, dabaszinātnes, kā arī sociālās zinātnes. Zinātniskos pētījumus augsti vērtētās datu bāzēs “Web of Science” un “SCOPUS” ir publicējuši gan LiepU pētnieki, gan akadēmiskā personāla pārstāvji, piemēram, B. Trinīte, G. Tomele, S. Tūbele, D. Bethere, I. Miķelsone, L. Latsone, D. Laiveniece u. c.

Logopēdijas zinātnes attīstību, kā arī mācībspēku un studentu iesaisti pētniecībā nodrošina LiepU PSDF LC Runas un balss izpētes laboratorija. Tās galvenie pētījuma virzieni:

- profesijas nosacītu balss traucējumu izpēte;
- skaņu pastiprinošo sistēmu ietekme uz balss slodzi un verbālo instrukciju izpratni skolēniem;
- balss izmaiņas pacientiem pēc totālas vai daļējas tireoīdektomijas;
- runas, valodas un komunikācijas traucējumu diagnostikas metožu adaptēšana, standartizācija un validizācija.⁴⁰

2017./2018. studiju gadā Runas un balss izpētes laboratorijā tika izveidots “Valodas agrīnā novērtējuma tests pacientiem ar iegūtiem smadzeņu bojājumiem” (Latvijas Logopēdu asociācija, 2019). Testu latviešu valodā no itāļu autoru kolektīva izstrādātā testa “Esame del Linguaggio al letto del malato” (Giuseppa Allibrio, M. Antonella Gori, Grazia Signorini, Claudio Luzzatti) adaptējusi asociētā profesore B. Trinīte. Testa standartizāciju veica studiju programmas “Logopēdija” 4. kursa studentes (V. Krauze, M. Makarova, L. A. Segliņa).

No 2017.–2020. gadam Runas un balss izpētes laboratorijā tiek realizēts ERAF projekts “Atbalsts pēcdoktorantūras pētniecības īstenošanai” (Vienošanās Nr.1.1.1.2/16/1/001). Projekta vadošā pētniece ir asociētā profesore B. Trinīte. Projekta ietvaros tiek veikts pētījums “Skaņu pastiprinošo sistēmu ilgtermiņa ietekme uz skolotāju balss slodzes samazināšanu un verbālo instrukciju izpratnes uzlabošanu skolēniem”. Pētījuma zinātniskais mērķis ir izpētīt skaņu pastiprinošo iekārto izmantošanu skolotāju balss traucējumu profilaksē un telpu akustikas uzlabošanā. Tā praktiskajā īstenošanā ir iesaistītas divas studiju programmas “Logopēdija” 3. kursa studentes (E. Lasmane, E. Budiča-Krūmiņa). Projekta ietvaros ir veikta somu autoru kolektīva (E. Sala, U. M. Hellgren, R. Ketola, A. Laine) grāmatas “Balss ergonomikas novērtējums darba vietā. Rokasgrāmata un veidlapas” tulkošana un izdošana Liepājas Universitātē (Liepājas Universitāte, 2019). 2019. gadā IZM šī projekta vadošo pētnieci B. Trinīti ir nominējusi kā vienu no 12 jaunajiem Latvijas zinātniekiem, kuri veic izcilu un inovatīvu pētniecību, nes Latvijas vārdu pasaulē un iedvesmo

---

⁴⁰ <http://voice.liepu.lv/par-mums/>

jaunradei. LiepU pētnieces B. Trinītes portretējumi ir skatāmi jaunajā zinātnei veltītajā 2020. gada kalendārā “Zināt! Tas ir Latvijas dabā.”⁴¹

LiepU PSDF LC Runas un balss izpētes laboratorijas darbība nodrošina studiju programmas “Logopēdija” kvalitāti, ilgtspēju un tālāku attīstību profesionālā un akadēmiskā līmenī, kas balstīta uz zinātnisko pētniecību un inovatīvu logopēdisko tehnoloģiju apguvi.

Arī LiepU IZI Alternatīvās izglītības centrs nodrošina studiju programmas “Logopēdija” mācībspēku pētniecisko darbību (G. Tomeles pētījums promocijas darba ietvaros “Valodas attīstība un valodas traucējumu korekcija Montessori pedagogijas aspektā”).

Pēdējo 6 gadu laikā visi studiju programmas “Logopēdija” 4. kursa studenti zinātnisko darba vadītāju vadībā LiepU studentu zinātnes un radošuma dienu ietvaros ir uzstājušies ar zinātniskajiem lasījumiem par veiktajiem pētījumiem logopēdijas nozarē bakalaura darba izstrādes gaitā. Nozīmīgākie pētījumi ir tikuši virzīti prezentēšanai profesionālajās un zinātniskajās konferencēs, piemēram:

- 1) IV Baltijas valstu Logopēdu kongresā 2017. gada 24. un 25. februārī [B. Trinīte, V. Krauze, M. L. Pīra, G. Šteindale “Skolotāju balss ergonomikas riska faktori”, L. Laugale, G. Tomele “Vecāku loma bērna agrīnās runas un valodas attīstībā un tās veicināšanā”, G. Tomele, M. Antoneviča “Lasīšanas traucējumu profilakse vecākajā pirmsskolas vecumā”, I. Liepa, B. Trinīte “Skolotāju disfoniskas balss ietekme uz skolēnu valodas uztveri” (stenda referāts)];
- 2) LiepU starptautiskajā zinātniskajā konferencē Valodu apguve: problēmas un perspektīva 2019. gada 17. maijā (K. Apīne, M. Domicēviča “Vecāku līdzdalība pirmsskolas vecuma bērnu vārdu krājuma paplašināšanā”, V. Kupše, Z. Tumševica “Motorikas nepietiekamas attīstības saistība ar valodas un runas traucējumiem 5 gadus veciem bērniem”, A. Palapa, G. Tomele “Pirmsskolas vecuma bērnu valodas traucējumu ietekme uz rakstu valodas apguvi 1. klasē”).

2018./2019. studiju gadā trīs 4. kursa studentes (V. Kupše, K. Apīne, A. Palapa), savukārt 2019./2020. studiju gadā trīs 3. kursa studentes (A. Valtere, M. Jakušina un V. Krasovska) ir iesaistītas Valsts pētījumu programmā “Latviešu valoda” (Nr.VPP-IZM-2018/2-0002) profesores D. Markus vadībā.

4.3. Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana

LiepU mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana notiek saskaņā ar LiepU akadēmiskā personāla attīstības pasākumu plānu 2018.–2022. gadam⁴² (apstiprināts 17.05.2018., grozījumi izdarīti 26.09.2018.). Plāns saistīts ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda Eiropas Sociālā fonda un Eiropas reģionālā attīstības fonda Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” projektiem:

⁴¹ <https://www.liepu.lv/lv/jaunumi/3667/baiba-trinite-viena-no-zinatnelatvijai-izstades-zinatniecem>

⁴²

<https://kvs.liepu.lv/datnes.php?mape=/Ieksheeje%20mormatiivie%20dokumenti/Projekti/Akademiska%20un%20vadibas%20personala%20macibu%20plani/&checksum=f6ac6c9dc77fea9950e0214f44b9ebae4ae1ac5>

- 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķis “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu”;
- 8.2.2. specifiskā atbalsta mērķis “Stiprināt augstākās izglītības iestāžu akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās”;
- 8.2.3. specifiskā atbalsta mērķis “Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības iestādēs”.

Kvalifikācijas paaugstināšana plānota šādos virzienos:

- 1) akadēmiskā personāla stažēšanās ar mērķi pilnveidot akadēmiskā personāla kvalifikāciju sadarbībā ar komersantiem Latvijā un izglītības iestādēm Baltijas valstīs. Akadēmiskā personāla stažēšanās laikā veicamās darbības plānots sasaistīt ar pasniedzamā studiju kursa tematiku. Uzņēmumi/iestādes, kas plānoti stažēšanās īstenošanai, prioritāri ir uzņēmumi, kuru darbība ietver inovācijas, pētniecību un tehnoloģiju attīstību. Izvēlētie uzņēmumi/iestādes ir sadarbībai atvērti, ar lokālu un starptautisku pieredzi, un mērķi būt atpazītiem nozarē reģionā, Baltijā un plašākā kontekstā pasaulē. Izglītības iestāžu izvēlē, kurās plānots stažēties, galvenā uzmanība ir pievērsta iespējai īstenot stratēģiskās specializācijas jomu vajadzības. Tā kā 2016. gadā Baltijas Asamblejas sesijā pieņemtā Baltijas valstu rezolūcija paredz intensificēt visu trīs Baltijas valstu sadarbību, tad akadēmiskā personāla stažēšanās pasākumi plānoti Latvijas, Lietuvas un Igaunijas izglītības iestādēs un sadarbība tiks balstīta partnerībā un principā – mācīšanās darot un darot mācīties, paredzot docētāju aktīvu līdzdarbošanos;
- 2) akadēmiskā personāla mobilitātes pasākumi kvalifikācijas paaugstināšanai tiek realizēti *Erasmus+* mobilitātes un projektu ietvaros. LiepU paredz katru gadu 13–15 docētāju mobilitātes;
- 3) akadēmiskā personāla kompetenču pilnveide, kas virzīta uz LiepU pamatdarbību nodrošināšanu – kvalitatīvu studiju saturu, zinātniskos pētījumus vai mākslinieciskās jaunrades darbības īstenošanu. Akadēmiskā personāla kompetenču pilnveide notiek saskaņā ar Zinātniskās institūcijas “Liepājas Universitāte” zinātniskās darbības stratēģiju 2015.–2020. gadam⁴³ un LiepU nolikumu “Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos”, kas nosaka prasības akadēmiskā amata pretendentiem⁴⁴ un apliecina akadēmiskās un profesionālās kvalifikācijas atbilstību zinātnes un mākslas nozares prasībām kā studiju, tā pētniecības darbam.

Programmas docētāju esošā izglītība un kompetence tiek papildinātas praksē, kā arī iespēju robežās apgūstot jaunas zinības ceļot savu izglītības līmeni, apmeklējot kursus, seminārus, konferences, kongresus, forumus, iesaistoties *Erasmus+* mobilitātes pasākumos u. c. pieredzes apmaiņas pasākumos. LiepU paredz katru gadu 13–15 docētāju *Erasmus+* mobilitātes.

⁴³ https://www.liepu.lv/uploads/files/LiepU%20Zinatniskas%20darbibas%20strategija_2015_2020.pdf

⁴⁴ <https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi>

V. Pielikumu saraksts

Pielikums	Pielikuma Nr.
I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	
Studiju programmas salīdzinājums ar citu augstskolu/ koledžu studiju programmām	1. pielikums
II. Resursi un nodrošinājums	
Studiju programmas atbilstība kopīgajai studiju programmai noteiktajām prasībām (Augstskolu likuma 55.1 pants) <i>(ja piemērojams)</i>	2. pielikums Nav attiecināms
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	
Studiju programmas atbilstības valsts izglītības standartam novērtējums	3. pielikums
Studiju programmas atbilstības profesiju standartam <i>(ja piemērojams)</i>	4. pielikums
Doktora studiju programmas atbilstības normatīvo aktu prasībām novērtējums	5. pielikums Nav attiecināms
Studiju programmas plānojums visām paredzētajām studiju programmas īstenošanas formām	6. pielikums
Studiju kursu/ moduļu apraksti <i>(kārtot secīgi pēc studiju Plānojuma tipveida plānā)</i>	7. pielikums
Studiju kursu/ moduļu kartējums	8. pielikums
Studiju prakses nolikums <i>(ja piemērojams)</i>	8.A pielikums
Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem	9. pielikums
Darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu <i>(ja piemērojams)</i>	10. pielikums
Darba devēju un profesionālo organizāciju atsauksmes un starptautiskie sadarbības līgumi	10.A pielikums
Ekspertu-konsultantu atsauksmes	10.B pielikums
IV. Mācībspēki	
Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts	11. pielikums
Mācībspēku biogrāfijas (<i>Curriculum Vitae</i>) Europass formā	11.A pielikums
Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos vai pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumu saraksts	11.B pielikums
Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām Pievienotā informācija pēc 12. pielikumā noteiktā saraksta:	12. pielikums
LiepU Senāta lēmums par studiju programmas izveidi	12.A pielikums
Līgumi ar citām akreditētām augstskolām par studējošo iespējām turpināt izglītības ieguvī citā augstskolā, ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	12.B pielikums
Apliecinājums, ka LiepU garantē studējošajiem zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma LiepU rīcības dēļ netiek	12.C pielikums

akreditēta vai tiek atņemta programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	
Studiju līguma paraugs (valsts budžeta līdzekļi)	12.D1 pielikums
Studiju līguma paraugs (fizisko personu līdzekļi)	12.D2 pielikums
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	12.E pielikums
LiepU nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu	12.F pielikums